Quarterly Financial Accounting
E-ISSN: 2783-4417
Vol. 15, Issue 1, No. 57, Spring 2023, p 16-37
Received: 18.05.2023Accepted: 04.10.2023

Research Paper

Presenting the Quality Pattern of Financial Reporting with an Emphasis on the Dimensions of the Personality Type of Managers and the Role of Mediator of Financial Health

Nima Osanlu
Ph.D Student, Department of Accounting, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran.
osanlou@iaurasht.ac.ir

Mohammad Reza Pourali*
Associate Professor, Department of Accounting, Chalus Branch, Islamic Azad University, Chalus, Iran.
pourali@iauc.ac.ir

Mahmoud Samadi Largani
Assistant professor, Department of Accounting, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran.
M_samadi@toniau.ac.ir

Mohammad Ali Nassimi
Assistant professor, Department of Management, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran
ma.nasimi@iau.ac.ir

Abstract
The most important goal of the accounting information system is to provide users with useful information for making decisions. Considering that the personality dimensions of managers can affect the quality of financial reporting, therefore, the present study seeks to provide a quality pattern of financial reporting with an emphasis on the personality dimensions of managers and the mediating role of financial health. The research data has been collected using the five main neo factors questionnaire, the financial health questionnaire, and the researcher-made questionnaire on the quality of financial reporting. The statistical population of this research is the financial managers working in listed companies whose head offices are located in Tehran, which are 202 people using the purposeful sampling method and Cochran's formula. In this research, using SPSS software, exploratory factor analysis was used, and further, with the help of PLS software, hypotheses were analyzed. The results of the research show that the personality dimensions of extroversion, emotional stability, agreeableness, enthusiasm for new business and responsibility have an impact on the quality of financial reporting. It is important to mention that extraversion has a negative relationship with the quality of financial reporting. The research findings claim that The quality of financial reporting depends on several factors, of which the personality type of managers as financial statement preparers is one of them, which will emerge in their behavior and decision-making. A sense of commitment, responsibility, control of inner emotions and eagerness to gain new experiences are among the personality dimensions that will strengthen and improve the quality of financial reporting. While the extroversion of managers in terms of their perfectionism in order to provide the interests of all stakeholders, it is considered a threat to provide favorable and fair reporting.

Keywords: Quality of Financial Reporting, Personality Dimensions of Managers, Financial Health.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

* Corresponding author
Osanlu, N., Pourali, M.R., Samadi Largani, M., Nassimi, M.A. (2023). Presenting the Quality Pattern of Financial Reporting with an Emphasis on the Dimensions of the Personality Type of Managers and the Role of Mediator of Financial Health. *Quarterly Financial Accounting*, 15(57): 16-37.

Introduction: The most important goal of the accounting information system is to provide users with useful information for making decisions. Considering that the personality dimensions of managers can affect the quality of financial reporting, therefore, the present study seeks to provide a quality pattern of financial reporting with an emphasis on the personality dimensions of managers and the mediating role of financial health.

Method and Data: The research data has been collected using the five main neo factors questionnaire, the financial health questionnaire, and the researcher-made questionnaire on the quality of financial reporting. The statistical population of this research is the financial managers working in listed companies whose head offices are located in Tehran, which are 202 people using the purposeful sampling method and Cochran's formula. In this research, using SPSS software, exploratory factor analysis was used, and further, with the help of PLS software, hypotheses were analyzed.

Findings: The results of the research show that the personality dimensions of extroversion, emotional stability, agreeableness, enthusiasm for new business and responsibility have an impact on the quality of financial reporting. It is important to mention that extraversion has a negative relationship with the quality of financial reporting.

Conclusion and discussion: The research findings claim that the quality of financial reporting depends on several factors, of which the personality type of managers as financial statement preparers is one of them, which will emerge in their behavior and decision-making. A sense of commitment, responsibility, control of inner emotions and eagerness to gain new experiences are among the personality dimensions that will strengthen and improve the quality of financial reporting. While the extroversion of managers in terms of their perfection ism in order to provide the interests of all stakeholders, it is considered a threat to provide favorable and fair reporting.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]
[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]

سال پانزدهم، شماره ۵۷، بهار ۱۴۰۲، ص ۳۷-۱۶
تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۲/۲۸ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۷/۱۲

مقاله پژوهشی

ارائه الگوی کیفیت گزارشگری مالی با تأکید بر ابعاد تیپ شخصیتی مدیران و نقش میانجی سلامت مالی

نیما اصانلو
دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.
osanlou@iaurasht.ac.ir

محمدرضا پورعلی *
دانشیار ، گروه حسابداری، واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی، چالوس، ایران.
pourali@iauc.ac.ir

محمود صمدی لرگانی
استادیار ، گروه حسابداری، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.
M_samadi@toniau.ac.ir

محمدعلی نسیمی
استادیار ، گروه مدیریت، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.
ma.nasimi@iau.ac.ir

چکیده:
مهم‌ترین هدف سیستم اطلاعاتی حسابداری، ارائه اطلاعات مفید جهت تصمیم‌گیری به استفاده‌کنندگان است. با توجه به اینکه ابعاد شخصیتی مدیران می‌تواند بر کیفیت گزارشگری مالی تأثیر بگذارد، ازاین‌رو پژوهش حاضر به دنبال ارائه الگوی کیفیت گزارشگری مالی با تأکید بر ابعاد شخصیتی مدیران و نقش میانجی سلامت مالی می‌باشد. داده‌های متغیرهای تحقیق با استفاده از پرسشنامه پنج عامل اصلی نئو و پرسش‌نامه سلامت مالی و پرسشنامه محقق ساخته کیفیت گزارشگری مالی جمع‌آوری شده است. جامعه آماری پژوهش حاضر، مدیران مالی شاغل در شرکت‌های بورسی است که دفاتر مرکزی آن‌ها مستقر در تهران می‌باشند که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و فرمول کوکران ۲۰۲ نفر می‌باشند. در این پژوهش با استفاده از نرم‌افزار اس پی اس اس از تحلیل عاملی اکتشافی بهره گرفته شده و در ادامه به کمک نرم‌افزار پی ال اس به تجزیه و تحلیل فرضیه‌ها پرداخته شد. نتایج پژوهش در کل نشان می‌دهد که ابعاد شخصیتی برونگرایی، پایداری عاطفی، توافق پذیری، اشتیاق به تجارت تازه و مسئولیت‌پذیری بر کیفیت گزارشگری مالی تأثیرگذار است. ذکر این نکته ضروری است که ارتباط برونگرایی باکیفیت گزارشگری مالی منفی است. یافته‌های پژوهش مدعی است که کیفیت گزارشگری مالی به عوامل متعددی بستگی دارد که تیپ شخصیتی مدیران به‌عنوان تهیه‌کنندگان صورت‌های مالی یکی از آن‌هاست که در رفتار و تصمیم‌گیری‌شان، بروز و ظهور خواهد کرد. احساس تعهد، مسئولیت‌پذیری، کنترل هیجانات درونی و اشتیاق به کسب تجربه‌های نو ازجمله ابعاد

* نویسنده مسئول
اصانلو، نیما، پورعلی، محمدرضا، صمدی لرگانی، محمود، نسیمی، محمدعلی. (۱۴۰۲). ارائه الگوی کیفیت گزارشگری مالی با تأکید بر ابعاد تیپ شخصیتی مدیران و نقش میانجی سلامت مالی. *فصلنامه حسابداری مالی*، ۱۵(۵۷): ۳۷-۱۶.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

شخصیتی محسوب می‌شود که کیفیت گزارشگری مالی را تقویت و بهبود خواهد بخشید. درحالی‌که برون‌گرایی مدیران از حیث تمامیت‌خواهی آنان جهت تأمین منافع همه ذینفعان، تهدیدی برای ارائه گزارشگری مطلوب و منصفانه محسوب می‌شود.

واژه‌های کلیدی: کیفیت گزارشگری مالی، ابعاد شخصیتی مدیران، سلامت مالی.

مقدمه

با نگاهی به ادبیات علوم اجتماعی به‌خصوص در حوزه حسابداری و مدیریت، درمی‌یابیم که این علوم درگذر زمان از یک وضعیت مکانیکی و انتزاعی و به‌دوراز عوامل متأثر از رفتارها و کردارها و هنجارهای اجتماعی، به یک وضعیت کاملاً منعطف و منطبق بر هنجارها و واقعیت‌های روانشناسی شخصیتی انسان‌ها، تغییر جهت داده است. از طرفی دیگر، با پیشرفت جوامع و توجه به مسئله جهانی شدن، افزون بر مسئولیت متداول شرکت‌ها، مسئولیت آنها در قبال جامعه جهانی، ذینفعان و حتی نسل‌های آینده در خصوص مقوله گزارشگری مالی که محصول سیستم حسابداری است، چالش‌هایی را برای آنها فراهم نموده است. به‌طوری‌که مدیران به‌عنوان تهیه‌کنندگان صورت‌های مالی نقش حیاتی در این اعتمادسازی دارند (طالبی انزب، مهربان پور، جهان گیما و بنی مهد،۲۰۲۲).

امروزه اطلاعات حسابداری به‌منزله عمده ابزار ارتباطی واحد تجاری با استفاده‌کنندگان اطلاعات مالی می‌باشد و مسئولیت قانونی برای تهیه و ارائه اطلاعات مالی برای استفاده‌کنندگان به مدیران محول شده است. تئوری رفتاری مبین این موضوع است که واکنش استفاده‌کنندگان به گزارشگری مالی معلول عواملی ازجمله رفتار مدیران است که ریشه در ابعاد شخصیتی، درجه ریسک‌پذیری و ادراک محیطی دارد. ابعاد شخصیتی مدیران که از آن به تیپ شخصیتی تعبیر می‌شود، در پژوهش حاضر به‌عنوان متغیر پیش‌بین در نظر گرفته شده و کیفیت گزارشگری مالی به‌عنوان متغیر ملاک می‌باشد.

حال مسئله‌ای که امروزه مدیران با آن مواجه‌اند، این است که چه عواملی زمینه‌ساز شکوفایی مسئولیت آن‌ها خواهد شد. همان‌طوری که پیشتر اشاره شد، روانشناسی شخصیتی تأثیر شگرفی بر معادلات سازمانی، ملی و حتی در گستره جهانی دارد. بشر امروز بدون کنترل و مدیریت ابعاد شخصیتی خود، قادر به پیشبرد مسئولیت‌های قانونی و داوطلبانه خود ندارد. بر اساس مطالعات روانشناسان اجتماعی، موقعیت شخصیتی مدیران در هنگام ایفای مسئولیت خود، مهم‌ترین فاکتور در ارائه گزارشگری مالی قلمداد خواهد شد. بسیاری از تحریف‌ها، بیش نمایی‌ها و کم نمایی‌ها ناشی از عدم توجه به این مقوله است. لذا درمی‌یابیم شناخت ابعاد شخصیتی مدیران، مادامی‌که این نقش خطیر را در گزارشگری دارند، می‌تواند خطر اخلاقی را کاهش داده و شفافیت را در گزارشگری مالی به ارمغان بیاورد (پیوندی، ۱۴۰۲).

بخشی از تصمیم‌گیری‌ها، نحوه عمل‌ها و واکنش‌های مدیران ناشی از محیطی است که در آن فعالیت می‌کند. ازاین‌رو در محیط‌هایی که نظم و انضباط کاری، عدم نگرانی نسبت به آینده، رضایتمندی و مهم‌تر از همه امید به فردایی روشن‌تر وجود داشته باشد، ثمره کار مطلوب‌تر و باکیفیت‌تر خواهد شد. سلامت مالی همان حلقه مفقوده امروزه واحدهای تجاری است که با تثبیت آن، بسیاری از ناهنجاری‌ها در سیستم گزارشگری مالی رخت بربسته و جای خودش را به انصاف و صداقت در ارائه می‌دهد (دیاس، رودریگرز، کرایگ و نووس[1]، ۲۰۱۹).

در دهه‌های اخیر، نقش اطلاعات و تکنولوژی ارتباطات[2] در ایجاد یک رابطه مناسب بین فعالان اقتصادی بر کسی پوشیده نیست. مدیران به‌عنوان گردانندگان عملیات ضامن برقراری روابط مناسب بین بنگاه‌های اقتصادی هستند. درک و تحلیل ابعاد شخصیتی مدیران به‌عنوان یک پارامتر مهم، نقش کلیدی در تعاملات و کنش‌های جامعه ایفا می‌کند. آنها برای اینکه بتوانند بقای بیشتری در سازمان داشته باشند و از طرفی موردپذیرش جامعه نیز قرار گیرند، هم باید به لحاظ فردی، مصداق بارز یک شخصیت اخلاق مدار بوده و هم به لحاظ اجتماعی در ایفای وظایف سازمانی از هیچ کوششی فروگذاری ننمایند و لذا

[1] Dias, Rodrigues, Craig & Neves
[2] Information and Communication Technology (ICTs)

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

روانشناسی شخصیت بر تفاوت‌های فردی مدیران که منبعث از عوامل بیولوژیکی و محیطی است، تمرکز دارد (لمپروپولوس، آناستاسیادیس، سیاکاس و سیاکا[1]، ۲۰۲۲)

گزارشگری مالی یکی از مهم‌ترین منابع اطلاعاتی جهت تصمیم‌گیری اقتصادی توسط مدیران، سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و سایر ذینفعان است. ازآنجایی‌که این اطلاعات ممکن به‌صورت صحیح و درست در اختیار استفاده‌کنندگان قرار نگیرد، بین مدیران و سایر استفاده‌کنندگان عدم تقارن اطلاعاتی ایجاد می‌شود که به تهیه‌کنندگان اطلاعات اجازه می‌دهد تا در تهیه و گزارش اطلاعات، از اختیار خود در جهت منافع شخصی استفاده نمایند. با وجود تعداد زیادی از نهادهای نظارتی حاکم بر حرفه حسابداری، گزارشگری مالی و محصول نهایی آن (صورت‌های مالی) هنوز فاقد اعتبار و قابلیت اطمینان خارجی هستند (خوشبخت، تائبی نقندری و زینلی، ۱۴۰۱).

اجبار شرکت‌ها پس از دهه ۱۹۳۰ به گزارشگری مالی و تدوین مقررات افشاء توسط نهادهای خاص و طی فرآیند مقررات گذاری تأثیراتی شگرف بر فضای اقتصاد و همچنین ابزارهای در دسترس سرمایه‌گذاران و دیگر ذینفعان گذاشته است. از مسائل مهم در حسابداری و گزارشگری، اهداف صورت‌های مالی و کیفیت گزارشگری است (دستگیر، نادری و کریمی، ۱۴۰۰). کیفیت گزارشگری مالی را میزان ارائه صادقانه اطلاعات ارائه شده واحد تجاری تعیین خواهد کرد. از این حیث نقش شخصیتی مدیران به‌عنوان تهیه‌کنندگان صورت‌های مالی، بی‌بدیل است. یافته‌های مطالعات پیشین نشان می‌دهد که کیفیت فرآیند گزارشگری مالی به کیفیت اجزای آن وابسته است که شامل افشای کافی، اطلاعات مربوط به انتخاب و کاربرد سیاست‌های حسابداری و آگاهی از قضاوت‌های ادغام شده است (امیر آزاد، برادران حسن‌زاده، محمدی و تقی زاده، ۱۳۹۷). ازاین‌رو تصمیم‌گیری منطقی و قضاوت آگاهانه که مهم‌ترین هدف گزارشگری مالی است را کانون توجه قرار داده است. پس ازاین‌رو، ایمن‌سازی گزارشگری مالی تبعات سودمندی برای محیط اقتصادی که مسیر سرمایه‌گذاری را بهینه می‌نماید، دارد. ازاین‌رو سرمایه‌گذاران، تحلیل گران بازار و سایر استفاده‌کنندگان نیاز به شاخصی دارند که نشان‌دهنده میزان مفید بودن گزارشگری مالی برای تصمیم‌گیری‌شان باشد (کای و شی[2]، ۲۰۲۰).

بازار سرمایه به‌عنوان موتور محرکه اقتصاد بر محور اطلاعات قرار دارد. جریان درست اطلاعات در این بازار منجر به اتخاذ تصمیمات صحیح و منطقی از سوی مشارکت‌کنندگان می‌شود و در نهایت، توسعه اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی را به ارمغان می‌آورد. متأسفانه در سال‌های پایانی قرن بیست و یکم، ورشکستگی شرکت‌های عظیم انرون، وردکام، آدلفی، سیسکو، لیوسنت و زیراکس، سیستم گزارشگری مالی را با بحران مواجه کرد. ورشکستگی چنین شرکت‌هایی باعث نشانه رفتن انگشت اتهام به‌سوی گزارشگری مالی و حسابرسی شد، به‌طوری‌که در موارد متعدد از این وقایع به‌عنوان رسوایی حسابداری و حسابرسی یاد شد؛ اما این خاتمه کار نبود، بلکه سیستم گزارشگری مالی به دلیل خدشه‌دار شدن اعتبار آن، همواره در جلب اعتماد عمومی با بحران‌هایی مواجه شد (بولو، ۱۳۸۶).

افزایش شمار تقلب‌ها که با ورشکستگی شرکت‌های بزرگ در هم آمیخته بود، نگرانی‌هایی را درباره کیفیت گزارش‌های مالی به همراه داشت. حرفه حسابداری و حسابرسی در راستای چاره‌جویی در این خصوص به تدبیر راه‌کارهایی همت گمارد. تغییر رویکرد تدوین استانداردهای حسابداری از استانداردهای مبتنی بر قواعد به استانداردهای مبتنی بر اصول، تأکید بر استقلال حسابرسان و حاکمیت شرکتی برای حمایت از منافع سهامداران جزء و تنظیم مقررات انتظامی حرفه حسابداری و حسابرسی ازجمله تدابیر اتخاذ شده برای جلب اعتماد عمومی بود. از سوی دیگر، صاحبنظران و اندیشمندان دانشگاهی نیز به سهم خود، سمت‌وسوی تحقیقات تجربی را به کیفیت گزارشگری مالی و اثرات آن بر بازار سرمایه سوق دادند تا بلکه بتوانند در این خصوص نقش مفیدی را ایفا نمایند (آزاد پور و محمدزاده سالطه، ۱۳۹۶).

حرفه حسابداری یکی از منضبط‌ترین حرفه‌های دنیا به شمار می‌رود و به دلیل نوع و ماهیت خدماتی که ارائه می‌کند، باید اعتبار خاصی داشته باشد. استمرار این اعتماد، به ابعاد شخصیتی مدیران به‌عنوان تهیه‌کنندگان اطلاعات حسابداری بستگی دارد؛ که تا چه میزان در اندازه‌گیری دچار سوءگیری و تعصب هستند. رخدادهای اخیر حرفه حسابداری در جهان، مبین وجود

[1] Lampropoulos, Anastasiadis, Siakas & Siaka
[2] Cai & Shi

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

قصور و تقلب در گزارشگری مالی است. ازاین‌رو مهم‌ترین چالش اخیر حرفه‌ی حسابداری، اندازه‌گیری کیفیت گزارشگری مالی است؛ که با وجود بحران‌های مالی اخیر، بیش از پیش به مخاطره افتاده است (رابینسون، رابرتسون و کورتیس[1]، ۲۰۱۲). لذا این پژوهش قصد دارد، ضمن تحلیل ابعاد شخصیت مدیران، میزان تأثیرپذیری کیفیت گزارشگری مالی را بسنجد.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

تیپ شخصیتی

شخصیت یکی از راه‌های تعیین و طبقه‌بندی خصوصیات انسان است و به‌طورمعمول به تعدادی از ویژگی‌های تقریباً ثابتی اطلاق می‌شود که در افراد یک گروه، به‌صورت مشترک وجود دارد. تیپ شخصیتی، مدلی است که به‌وسیله آن می‌توان اشخاص را ارزیابی و طبقه‌بندی نمود. به‌بیان‌دیگر، تیپ شخصیتی عبارت است یک عنوان یا برچسب کلی برای رفتارهای عمده‌ای که از یک فرد مشاهده می‌شود (ماداوا، ایکیچکوو[2]، ۲۰۲۰).

شخصیت یک مفهوم انتزاعی می‌باشد و به‌سختی می‌توان آن را اندازه‌گیری نمود. علی‌رغم تقسیم‌بندی‌هایی که برای شخصیت افراد ارائه شده است، حتی افرادی که ازلحاظ شخصیتی در یک گروه قرار دارند، دارای تفاوت‌های قابل‌توجهی با یکدیگر هستند (یه، چنگ و گائو[3]، ۲۰۱۴). یکی از مدل‌های طبقه‌بندی تیپ شخصیتی، مدل ۵ عامل اصلی نئو[4] می‌باشد که نخستین بار توسط آلپورت و اودبرت[5] (۱۹۳۶) در قالب ۳۵ عامل تدوین شد و سپس توسط فیسک[6] (۱۹۴۹) به ۵ عامل (برون‌گرایی، ثبات هیجان، توافق پذیری، اشتیاق به تجارت تازه، وظیفه‌شناسی) تغییر پیدا کرد (موسوی گوکی، غنایی، باقرپور و صالحی، ۱۴۰۰).

برون‌گرایی[7] ویژگی شخصیتی محسوب می‌شود که حالات و خصوصیاتی همچون گرم بودن، اجتماعی بودن، صراحت و قاطعیت، جنب و جوش و فعالیت و هیجان خواهی را در فرد متجلی می‌کند.

ثبات هیجان[8] ویژگی شخصیتی است که قادر به کنترل هیجانات، بی‌قراری‌های روحی و پرخاشگری است.

افرادی که دارای ویژگی توافق پذیری[9] هستند، دارای روحیاتی همچون نوع‌دوستی، مهرطلبی و سازش‌پذیری می‌باشند.

اشتیاق به تجارت تازه[10] یکی دیگر از ابعاد شخصیتی است که با خود، کنجکاوی، تنوع‌طلبی، شوق به تجربه‌های جدید و استقلال در تصمیم‌گیری و قضاوت را برای فرد به ارمغان می‌آورد.

وظیفه‌شناسی[11] بعد دیگری از ابعاد شخصیتی محسوب می‌شود که حالاتی همچون احساس مسئولیت و تعهد، اعتمادپذیری، تلاش برای منضبط بودن و مصمم بودن را دارا می‌باشد (لئو، وانگ، لیو و ژانگ[12]، ۲۰۱۴).

یکی از خلأهای تحقیقاتی در حوزه مالی رفتاری این موضوع است، رفتار که آیینه تمام نمای حالات روحی و نیات افراد است، در عمل پدیدار گشته و به‌زعم خود قادر است سیستم گزارشگری مالی را هدایت کند. منظور از هدایت، گزارش آرایی است که به‌صورت بیش نمایی، کم نمایی و بیان جانبدارانه در متن صورت‌های مالی بروز و ظهور می‌کند. ازاین‌رو پژوهش حاضر با شناخت دقیق و بررسی ابعاد شخصیتی مدیران درصدد کنترل احوالات منفی و تشویق حالات مثبت برای ارائه صورت‌های مالی منصفانه است تا محتوای اطلاعاتی بیش از پیش مدعی واقعیات اقتصادی رخ داده پیرامون واحد تجاری باشد.

---

[1] Robinson, Robertson & Curtis
[2] Madawa & Ikechukwu
[3] Ye, Cheng & Gao
[4] Neo Big Five Traits
[5] Allport & Odbert
[6] Fiske
[7] Extroversion
[8] Neuroticism
[9] Agreeableness
[10] Openness
[11] Conscientiousness
[12] Lu, Wang ,Liu & Zhang

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

کیفیت گزارشگری مالی

سودمندی صورت‌های مالی یا سایر گزارش‌های مالی، از کیفیت گزارشگری مالی تأثیر می‌پذیرد که در آن ثبات رویه و صحت اطلاعات، جنبه‌های اساسی کیفیت به شمار می‌آیند(کردستانی و رحیمی، ۱۳۹۰). کیفیت گزارشگری مالی ضوابطی است که اطلاعات مفید و سودمند را از سایر اطلاعات تفکیک می‌کند و سودمندی اطلاعات مالی را ارتقاء می‌دهد (نوروش، ۱۳۷۷). واضح است قانون‌گذاران و سرمایه‌گذاران برای داشتن گزارشگری مالی باکیفیت بالا هم‌عقیده‌اند؛ زیرا اعتقاد غالب بر این است که کیفیت گزارشگری مالی مستقیم روی بازارهای سرمایه اثر می‌گذارد (کردستانی و رحیمی، ۱۳۹۰).

در بسیاری از مطالعات حسابداری و مالی، کیفیت گزارشگری مالی، میزان صداقت مدیران در ارائه اطلاعات منصفانه و حقیقی برای تصمیم‌گیرندگان تعریف شده است (نوری فرد، رهنمای رودپشتی، یعقوب نژاد و گودرزی، ۱۳۹۵)؛ که مبین تأثیرپذیری کیفیت گزارشگری مالی از خصوصیات شخصیتی مدیران دارد (صدیقی پور و صالحی، ۱۴۰۱).

گزارش‌های مالی، محصول نهایی فرآیند گزارشگری مالی است. فرآیند گزارشگری مالی شامل ایجاد، انتشار، اطمینان بخشی و استفاده از اطلاعات مالی توسط استفاده‌کنندگان از این گزارش‌هاست و حوزه آن از اجرای استانداردهای گزارشگری مالی برای تهیه گزارش‌های مالی شروع می‌شود و تا اطمینان بخشی، انتشار و استفاده از آن‌ها گسترش می‌یابد. استفاده‌کنندگان گزارشات مالی برای قضاوت و تصمیم‌گیری در بازار سرمایه و ارزیابی مفاد قراردادی و مباشرت مدیریت، به اطلاعات سودمند نیاز دارند. سودمندی اطلاعات، به مفهوم "کیفیت اطلاعات" اشاره دارد. کیفیت گزارشگری مالی نیز یک مورد خاص از کیفیت اطلاعات است (فرانکیس، اولسون و شیپر[1]، ۲۰۰۶).

بر اساس تعریف هیئت استانداردهای حسابداری مالی[2]، هیئت استانداردهای حسابداری بین‌المللی[3]، هیئت استانداردهای حسابداری در بریتانیا[4] و هیئت استانداردهای حسابداری استرالیا[5]، کیفیت گزارشگری مالی به ارائه صورت‌های مالی با اطلاعات صحیح و منصفانه در مورد وضعیت مالی و عملکرد اقتصادی یک موسسه منجر می‌شود (صدیقی پور و همکاران، ۱۴۰۱).

سلامت مالی

امروزه اجتناب از ورشکستگی به‌عنوان راهبردی بنیادی است که هدف آن تضمین فعالیت‌های تجاری می‌باشد. فلذا بحث پیش‌بینی سودآوری و ارزیابی تداوم فعالیت شرکت‌ها موردتوجه محققان قرار گرفته است. سلامت مالی به مفهوم توان سودآوری و تداوم فعالیت واحد اقتصادی (صندوق بین‌المللی پول[6]، ۲۰۰۰) برای کلیه سهامداران و ذینفعان از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است و اساساً همه‌ی ذینفعان در واحدهای اقتصادی به داشتن ابزارهای مناسبی که بتوانند سودآوری و تداوم فعالیت این واحدها را ارزیابی و پیش‌بینی کنند، علاقه‌مندند؛ ازآنجایی‌که صورت‌های مالی تنها منبع اطلاعاتی مشترک در اختیار کلیه‌ی ذینفعان است، ازجمله مسائلی که در این گزارش‌ها به‌طور مشخص منعکس نمی‌شود، سلامت مالی و قدرت نسبی تداوم فعالیت آن در آینده است (پورعلی، ۱۳۹۲).

سلامت مالی شرکت‌ها موضوعی است که با بحث تداوم فعالیت، ورشکستگی، درماندگی مالی و ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری (مربوط بودن و قابل‌اتکا بودن) در ارتباط است. لذا باید در حوزه‌های عملیاتی، بازاریابی، مالی و حسابداری دست به ارزیابی عملکرد شرکت‌ها در سایه سلامت مالی زد (کریتسونیس و آلیسیا[7]، ۲۰۰۵).

مطالعات مرتبط اخیر نشان می‌دهد که با وجود بحران‌های مالی اخیر، مطلوبیت و مقبولیت گزارشگری مالی در گرو کیفیت آن است که امروزه یک ضرورت محسوب می‌شود. مهم‌ترین فایده گزارشگری مالی، ایجاد اطمینان برای مدیران است. مدیرانی که با استراتژی و تصمیمات مقتضی خود، واحدهای اقتصادی را در مسیر سودآوری هدایت می‌کنند. از این حیث شناسایی

[1] Francis, Olsson & Schipper
[2] Financial Accounting Standard Board (FASB)
[3] International Accounting Standard Board (IASB)
[4] Accounting Standard Board in tht United Kingdom (ASB)
[5] Australia Accounting Standard Board (AASB)
[6] International Monetry Fund (IMF)
[7] Kritsonis & Alicia

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

عواملی که کیفیت گزارشگری مالی را تحت‌الشعاع خود قرار می‌دهد، امری حیاتی است. نیات و پندارهای مدیران که در رفتارها و شخصیتشان متجلی می‌شود، به تیپ شخصیتی مدیران تعبیر شده و به‌عنوان متغیر پیش‌بین تلقی شده، به‌نحوی‌که پیامدهای رفتار مدیران که ناشی از ابعاد تیپ شخصیتی است بر مطلوبیت گزارشگری سایه می‌افکند.

نتایج مطالعات تاکی و سروش یار (۲۰۲۳)، جاوید و همکاران (۲۰۲۲)، کامارول (۲۰۱۸) و فیلیپ (۲۰۲۲) نشان می‌دهد، کیفیت گزارشگری مالی متأثر از ابعاد تیپ شخصیتی است. ما در این پژوهش در جستجوی الگوی مفهومی هستیم تا در بستر سلامت مالی بنگاه‌های اقتصادی، جهان‌بینی متأثر از روانشناسی شخصیتی مدیران، باعث اعتلای کیفیت گزارشگری مالی گردد و استفاده‌کنندگان در یک شرایط امن و نبود ناقرینگی اطلاعاتی، موجبات توزیع کارآی ثروت و مصونیت از مخاطرات اخلاقی را ایجاد نمایند. یکی از کاستی‌های پژوهش‌های مرتبط اخیر، مانعه الجمع دیدن دو متغیر تیپ شخصیتی و سلامت مالی است که در پژوهش حاضر به لحاظ تأثیرگذاری متقابل بر یکدیگر، توأما لحاظ شده و در الگوی مفهومی جانمایی شده‌اند.

مطالعه حاضر به دنبال درک و بررسی ابعاد ۵ گانه شخصیتی مدیران می‌باشد و مقصودمان این است که کیفیت گزارشگری مالی تا چه اندازه متأثر از ابعاد شخصیتی است. به عبارتی دیگر ابعاد شخصیتی مدیران به‌عنوان تهیه‌کنندگان گزارش‌های مالی چگونه می‌تواند کیفیت گزارشگری مالی را تحت‌الشعاع قرار دهد. البته متغیر سلامت مالی نیز این رابطه را میانجیگری خواهد کرد.

پژوهش‌های خارجی

طی مطالعه‌ای در سال ۲۰۲۲ تأثیر ابعاد ویژگی‌های شخصیتی مدیران بر موفقیت پروژه با تأکید بر متغیر میانجی تعهد حرفه‌ای و بلوغ مدیریت پروژه مورد بررسی قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که بین ابعاد وظیفه‌شناسی و برون‌گرایی با موفقیت پروژه رابطه وجود دارد. علاوه بر این، بلوغ مدیریت پروژه، رابطه وظیفه‌شناسی و برون‌گرایی با موفقیت پروژه را میانجی‌گری می‌کند (آمر، ناز و گل تاج[1]، ۲۰۲۲).

پژوهشی در سال ۲۰۲۱ به بررسی رابطه حسابرسی داخلی، حاکمیت شرکتی و کیفیت گزارشگری مالی پرداخت و اظهار داشتند، به منظور دستیابی به عملکرد مطلوب و گزارشگری مالی باکیفیت، مؤسسات حسابرسی باید کیفیت حسابرسی داخلی را از نظر اخلاق مداری کارکنان ارتقاء داده تا آنها قادر باشند با استانداردها، هنجارهای اخلاقی و اصول اخلاق حرفه‌ای حسابداران مطابقت بیشتری برقرار نمایند (کاواز، نایروبا، آکانکاندا و بانانوکا[2]، ۲۰۲۱).

پژوهشی در سال ۲۰۱۸ به بررسی عناصر تأثیرگذار بر کیفیت گزارشگری مالی در بخش دولتی اندونزی پرداخت. نمونه آماری مدنظر با استفاده از روش تصادفی انتخاب شده است که در مجموع ۶۶ سازمان دولتی اندونزی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که تعهدات دستگاه، نقش حسابرسی داخلی تأثیر معناداری بر کیفیت گزارشگری مالی دارند (تامبینگون، یادیاتی و کوو[3]، ۲۰۱۸).

پژوهشی در سال ۲۰۱۸ به بررسی رابطه عملکرد مسئولیت اجتماعی، گزارشگری مالی و درک سرمایه‌گذاران از گزارشگری مالی پرداخت. معیار مورد استفاده برای سنجش کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت اقلام تعهدی می‌باشد. محققین با استفاده از داده‌های ۵۰۰ شرکت آمریکایی در طی بازه زمانی ۲۰۰۱ الی ۲۰۱۴ (در مجموع ۲۳۲۹ سال- شرکت) دریافتند که شرکت‌هایی که ازلحاظ اجتماعی مسئولیت بیشتری دارند احتمال کمتری وجود دارد که اقدام به مدیریت سود کنند و لذا گزارشگری مالی آنها دارای محتوای اطلاعاتی و کیفیت بالاتری خواهد بود (تیمبات و پارک[4]، ۲۰۱۸).

پژوهشی در سال ۲۰۱۸ به بررسی تأثیر حق‌الزحمه حسابرسان مستقل بر کیفیت گزارشگری مالی پرداخت. جامعه آماری تحقیق شامل بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار نیجریه می‌باشد. بازه زمانی تحقیق شامل ۵ سال از سال ۲۰۱۲ الی ۲۰۱۶ میلادی می‌باشد. فرضیه‌ها با استفاده از تکنیک رگرسیون چندگانه مورد آزمایش قرار گرفتند. محققین نشان دادند که

[1] Ameer, Naz & Gul Taj
[2] Kaawaase, Nairuba, Akankunda & Bananuka
[3] Tambingon,Yadiati & Kewo
[4] Timbate & Park

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

بین حق‌الزحمه حسابرس و کیفیت گزارشگری مالی رابطه مثبت معناداری وجود دارد (اولانیسبی، اوی این دمولا و ادی مو[1]، ۲۰۱۸).

پژوهش‌های داخلی

حبیب و همکاران (۲۰۱۸) در تحقیق خود به بررسی رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابرسی و ارتباطات سیاسی پرداختند. آن‌ها با تبیین مبانی نظری تحقیق نشان دادند ارتباطات سیاسی بر رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی اثر معناداری داشت (حاجیها، نعمت نژاد و کیائی، ۱۴۰۰).

نتایج پژوهشی نشان داد که افزایش صداقت - فروتنی مدیران تأثیر فشار اجتماعی و تعامل ریسک‌پذیری را بر گزارشگری مالی تهاجمی (متهورانه) کاهش می‌دهد. علاوه بر این، نتایج تحلیل بیشتر نشان داد که کاهش صداقت – فروتنی مدیران، تأثیر ریسک‌پذیری را بر گزارشگری مالی تهاجمی افزایش می‌دهد. همچنین نتایج حاکی از آن است که کاهش صداقت – فروتنی مدیران، تأثیر فشار اجتماعی بر گزارشگری مالی تهاجمی را افزایش می‌دهد. این پژوهش اولین مورد برای یک اقتصاد نوظهور است که نقش تعدیل‌کننده صداقت – فروتنی مدیران را در رفتار گزارشگری مالی تهاجمی بررسی می‌کند. همچنین این مطالعه به درک چگونگی ترکیب عوامل در سطح فردی، اجتماعی و سازمانی برای تأثیرگذاری بر کیفیت گزارشگری مالی مدیران، کمک می‌کند (تاکی، سروش یار[2]، ۲۰۲۳).

در پژوهشی در سال ۱۴۰۱ به موضوع اخلاقیات و تأثیر آن بر عملکرد مدیران جهت تهیه گزارشگری مالی اشاره شده است. روش تحلیل داده‌ها معادلات ساختاری و از نرم‌افزار اسمارت پی ال اس نیز بهره برده شده است. جامعه آماری پژوهش شامل حسابداران، حسابرسان و مدیران در سال ۱۳۹۹ بوده است. نتایج پژوهش نشان داده است که هویت اجتماعی، ارزش‌های اخلاقی و ایدئولوژی‌های اخلاقی بر کیفیت گزارشگری مالی تأثیر مثبت دارد (میرزایی، پورزمانی و حیدرپور، ۱۴۰۱).

پژوهشی در سال ۱۴۰۰ به بررسی عوامل با اهمیت تأثیرگذار بر کیفیت گزارشگری مالی پرداخت. بر مبنای الگوی مفهومی ارائه شده در این پژوهش، هزینه‌های سیاسی، فشار بازار سرمایه، اجتناب مالیاتی، معامله با اشخاص وابسته، عدم تقارن اطلاعاتی، انگیزه پاداش مدیران، پیچیدگی محیط شرکت و محیط حسابداری به‌عنوان عواملی تأثیرگذار بر کیفیت گزارشگری مالی قلمداد شدند (تیموری، هاشمی و امیری، ۱۴۰۰).

تحقیقی با عنوان ارتباط بین حسابرسی زیست‌محیطی و گزارشگری مالی با تأکید بر نقش ساختار شرکت‌ها انجام شد. نتایج به‌دست‌آمده حاکی از این می‌باشد که ساختار شرکت‌ها بر رابطه بین حسابرسی زیست‌محیطی و کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها تأثیر دارد (پور زمانی و اکبری، ۱۳۹۹).

نتایج مطالعه‌ای در سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد بین سلامت مالی که بنیادی‌ترین عنصر ثبات نظام بانکی است باکیفیت گزارشگری مالی ارتباط مستقیم وجود دارد. به بیانی دیگر تثبیت سلامت مالی بانک‌ها، راهبردی‌ترین مکانیزم ارتقای کیفیت گزارشگری مالی است (صفرزاده، اسکندری و جعفری منش، ۱۳۹۹).

پژوهشی در سال ۱۳۹۶ به بررسی تأثیر کنترل استراتژیک بر کیفیت گزارشگری مالی و سلامت مالی در شعب بانک ملت استان آذربایجان غربی پرداخت. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش‌های آمار توصیفی و برای آزمون فرضیه‌ها از ضریب همبستگی و رگرسیون استفاده شده است. یافته‌ها نشان داد که کنترل استراتژیک بر کیفیت گزارشگری مالی و سلامت مالی تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد (نعمتی، ۱۳۹۶).

[1] Olanisebe, Dyindamola & Adeyemo
[2] Taki & Soroushyar

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

سؤالات پژوهش

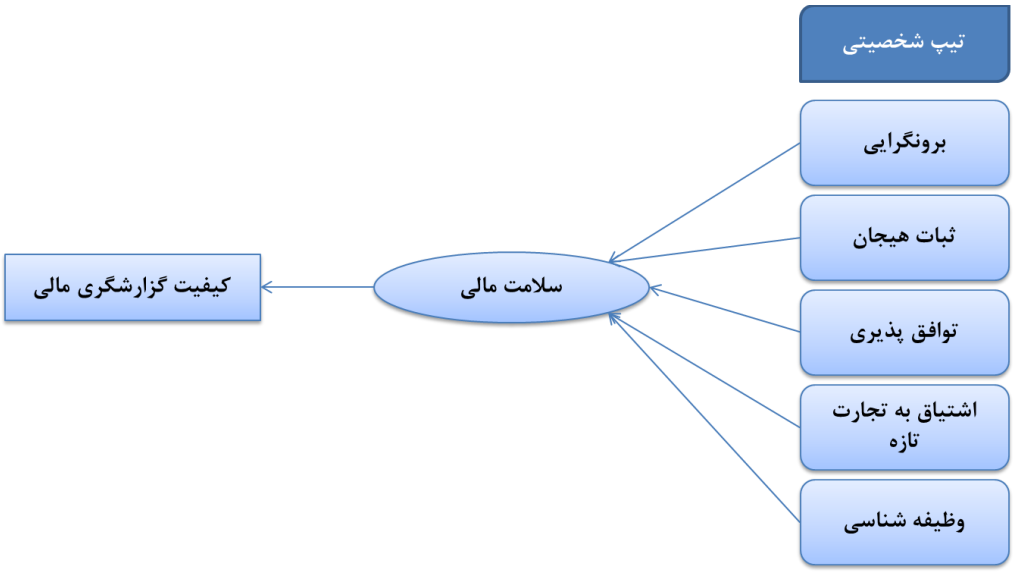
سؤال اصلی:

- آیا تیپ شخصیتی مدیران بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش میانجی سلامت مالی تأثیرگذار است؟

سؤالات فرعی:

۱. آیا برونگرایی بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش میانجی سلامت مالی تأثیرگذار است؟
۲. آیا ثبات هیجان بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش میانجی سلامت مالی تأثیرگذار است؟
۳. آیا توافق پذیری بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش میانجی سلامت مالی تأثیرگذار است؟
٤. آیا اشتیاق به تجارت تازه بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش میانجی سلامت مالی تأثیرگذار است؟
٥. آیا وظیفه‌شناسی بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش میانجی سلامت مالی تأثیرگذار است؟

با توجه به سؤالات فوق، الگوی مفهومی پژوهش به شرح زیر است:

نمودار (۱): الگوی مفهومی پژوهش

روش پژوهش

روش این مطالعه به‌صورت آمیخته اکتشافی (کیفی-کمی) انجام شده است. در بخش کیفی ابتدا بر مبنای تکنیک دلفی با مرور یافته‌های اخیر ازجمله مبانی نظری و نتایج پژوهش‌های لمپروپولوس (۲۰۲۲)، خدابخشیان (۲۰۲۲)، بالاس (۲۰۱۹)، صدیقی پور (۱۴۰۱)، پیری (۱۴۰۱)، شجاع (۱۴۰۰)، عبده وند (۱۴۰۰)، نیکبخت (۲۰۱۸)، امیر آزاد (۱۳۹۷) و ... مؤلفه‌های تأثیرگذار بر کیفیت گزارشگری مالی را استخراج کرده و برای آنها گویه‌هایی طراحی و جهت نظرسنجی در اختیار ۳۰ نفر از خبرگان قرار داده شد. خبرگان از اعضای هیئت‌علمی گروه حسابداری دانشگاه با مرتبه‌ی دانشیاری و استادیاری با پایه ۱۵ از دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز، واحد رشت، دانشگاه الزهرا، دانشگاه شیراز، واحد فیروزآباد، دانشگاه گیلان، واحد تهران شمال، دانشگاه فردوسی می‌باشند. مکانیزم انتخاب مؤلفه‌ها بدین صورت بود که هر متغیر تأثیرگذار بر کیفیت گزارشگری مالی چه به‌صورت مثبت و چه به‌صورت منفی استخراج و در قالب پرسشنامه پیشنهادی در اختیار خبرگان قرار گرفت. پس از جمع‌آوری، مجدداً برای دومین بار پرسشنامه مؤلفه‌های اثرگذار بر کیفیت گزارشگری مالی به همراه نمره هر مؤلفه در اختیار خبرگان جهت تجدیدنظر در آرای خود قرار گرفت. این بخش با کمک نرم‌افزار اس پی اس انجام گرفت. قریب به‌اتفاق خبرگان با رؤیت نمره هر مؤلفه، تغییری در نظر خود ندادند؛ و در نهایت ۱۰ شاخص اثرگذار با اهمیت بر کیفیت گزارشگری مالی استخراج شد که در بخش کمی و در قالب پرسشنامه محقق ساخته شامل مؤلفه‌های (افشای ساختار مالکیت، مربوط بودن

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

اطلاعات، به‌موقع بودن اطلاعات، استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی، حاکمیت شرکتی، رعایت اصول حرفه‌ای، کیفیت افشاء، کیفیت اقلام تعهدی، عدم تقارن اطلاعاتی و کیفیت حسابرسی) با تعداد ۲۳ گویه به همراه پرسشنامه‌های استاندارد ابعاد تیپ شخصیتی شامل ۶۰ گویه و سلامت مالی ۱۰ گویه و بر اساس طیف لیکرت ۵ امتیازی، بین مدیران مالی شرکت‌های بورسی مستقر در تهران توزیع و بر اساس مدل معادلات ساختاری با کمک نرم‌افزار اسمارت پی ال اس تحلیل شد. جامعه آماری این پژوهش شامل مدیران شرکت‌های پذیرفته شده در بورس می‌باشند. به دلیل این که دسترسی به تمامی اعضای جامعه آماری امکان‌پذیر نبود، بنابراین از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده شد. بدین ترتیب که برای مدیران شرکت‌های بورسی که اطلاعات ارتباطی آن‌ها (همانند آدرس ایمیل، شماره همراه و یا شماره دفتر کار) موجود بود، پیام ارسال شده و از آنان خواسته شد تا در تکمیل پرسشنامه‌ها یاری رسانند. حجم نمونه آماری با استفاده از فرمول کوکران ۲۰۸ تعیین گردید که بر این اساس پرسشنامه‌ها بین این افراد توزیع گردیده و جمعاً ۲۰۲ پرسشنامه تکمیل و گردآوری شد. متغیرهای پژوهش و پرسشنامه‌های مربوطه در جدول (۱) آمده است.

جدول (۱): خلاصه متغیرهای پژوهش

متغیرها	سؤالات استفاده شده از مطالعات قبلی	مؤلفه‌ها
کیفیت گزارشگری مالی	پرسشنامه محقق ساخته	افشای ساختار مالکیت، مربوط بودن اطلاعات، رعایت اصول حرفه‌ای، عدم تقارن اطلاعاتی، کیفیت حسابرسی، کیفیت اقلام تعهدی، کیفیت افشاء، حاکمیت شرکتی، استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی، به‌موقع بودن اطلاعات
ابعاد تیپ شخصیتی	پرسشنامه استاندارد نئو (۱۹۸۵)	برون‌گرایی، ثبات هیجان، توافق پذیری، اشتیاق به تجارت تازه، وظیفه‌شناسی
سلامت مالی	پرسشنامه استاندارد گالوپ	تک مؤلفه‌ای

متغیرهای پژوهش

در این پژوهش متغیر ملاک کیفیت گزارشگری مالی است که با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته که بر مبنای مطالعات مرتبط تنظیم شده و مشتمل بر ۱۰ مؤلفه تأثیرگذار می‌باشد، داده‌های آن جمع‌آوری می‌شود. متغیر پیش‌بین ابعاد تیپ شخصیتی مدیران است که با استفاده از پرسشنامه نئو به جمع‌آوری داده‌های آن پرداخته شده است. این مطالعه یک متغیر میانجی به نام سلامت مالی دارد که رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و ابعاد شخصیتی را میانجی‌گری می‌کند.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های توصیفی

در جدول (۲) برخی شاخص‌های متغیر ملاک (کیفیت گزارشگری مالی) پژوهش که در جستجوی پرسشنامه محقق ساخته برای آن هستیم، ارائه گردیده است:

جدول (۲): شاخص‌های متغیر کیفیت گزارشگری مالی

مؤلفه‌های کیفیت گزارشگری مالی	مرکزی	پراکندگی	آماره آزمون	سطح معنی‌داری
	میانگین	انحراف معیار		
افشای ساختار مالکیت	۳/۳۰	۰/۸۵	۱/۹۴۷	۰/۰۰۱
مربوط بودن اطلاعات	۳/۳۱	۰/۸۰	۱/۶۹۵	۰/۰۰۶
رعایت اصول حرفه‌ای	۳/۴۹	۱/۰۰	۲/۲۴۰	۰/۰۰۰
عدم تقارن اطلاعاتی	۴/۰۵	۰/۸۰	۲/۸۳۵	۰/۰۰۰
کیفیت حسابرسی	۳/۵۷	۰/۸۷	۲/۱۹۶	۰/۰۱۰
کیفیت اقلام تعهدی	۴/۰۲	۰/۸۶	۲/۴۴۱	۰/۰۰۰
کیفیت افشاء	۳/۵۷	۰/۸۰	۱/۹۹۰	۰/۰۰۱
حاکمیت شرکتی	۲/۹۸	۰/۹۶	۳/۱۲۰	۰/۰۰۰
جهانی شدن استاندارد	۳/۶۹	۰/۹۳	۲/۰۲۴	۰/۰۰۱
به‌موقع بودن اطلاعات	۳/۳۲	۱/۰۸	۲/۴۵۷	۰/۰۰۰

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

با توجه به نتایج مندرج جدول (۲) و از آنجا که سطح معنی‌داری کلیه متغیرها از مقدار خطای آزمون یعنی ۰/۰۵ کمتر است، بر این اساس فرض نرمال بودن میانگین نمره متغیرهای تحقیق یعنی مؤلفه‌های کلیدی کیفیت گزارشگری مالی در سطح خطای ۰.۰۵ رد می‌شود. بر این اساس لازم است که از نرم‌افزار اسمارت پی ال اس جهت تحلیل داده استفاده شود چرا که حساسیتی به نرمال یا غیر نرمال بودن متغیرها ندارد. بر این اساس اعتبار یابی و برازش مدل موردنظر در دو مرحله که در مرحله اول مدل ارزیابی بیرونی (هم ارز مدل اندازه‌گیری یا سنجش) (تحلیل عاملی تأییدی) بوده و از طریق تحلیل‌های روایی و پایایی و تحلیل عاملی تأییدی مورد بررسی قرار می‌گیرد. مرحله دوم مدل درونی که مشابه مدل ساختاری در سایر نرم‌افزارها همچون لیزرل و ایموس[1] است به‌وسیله برآورد مسیر بین متغیرها و تعیین ابعاد برازش مدل بررسی می‌شود. نتایج مربوط به آزمون نرمال بودن توزیع داده‌ها حاکی از آن است که داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار نبودند، به این دلیل و با توجه به اینکه در مدل، متغیر پنهان مرتبه دوم (کیفیت گزارشگری مالی) با ۱۰ مؤلفه کلیدی وجود دارد، از روش حداقل مربعات جزئی استفاده گردید، زیرا فرض نرمال بودن داده‌ها در آن مدنظر نیست. مدل‌های اندازه‌گیری بر مبنای تحلیل عاملی تأییدی اجرا می‌گردند. در این تحقیق ابتدا با نرم‌افزار اس پی اس تحلیل عاملی اکتشافی صورت گرفت و در ادامه با کمک نرم‌افزار پی ال اس مؤلفه‌های تأیید شده به‌صورت فرضیات مورد بررسی قرار گرفتند، همچنین این نرم‌افزار تکمیل‌کننده تحلیل عاملی است، چرا که تحلیل عاملی تأییدی را نیز نشان می‌دهد. برای این منظور، داده‌های تحقیق از طریق نرم‌افزار پی ال اس مورد بررسی قرار گرفتند.

تحلیل عاملی اکتشافی

در این تحقیق برای به دست آوردن روایی آزمون، علاوه بر روایی محتوایی، روایی سازه آزمون نیز با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی مورد بررسی قرار گرفت. برای انجام تحلیل عاملی آزمون کفایت نمونه‌برداری[2] برای حصول اطمینان از کفایت حجم نمونه و برای آنکه مشخص شود همبستگی بین متغیرها در جامعه برابر صفر نمی‌باشد، آزمون کرویت بارتلت[3] مورد استفاده قرار گرفت.

جدول (۳): آزمون بارتلت و شاخص کفایت نمونه‌برداری

شاخص کفایت نمونه‌برداری بارتلت (KMO)	مقدار مجذور کای	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
۰/۸۷۷	۳۷۷۴/۹۶۵	۲۳۱	۰/۰۰۰

همان‌طور که در جدول (۳) مشخص است وجود مفروضه‌های زیر مورد تأیید قرار می‌گیرد:

- **مناسب بودن داده‌ها:** در پاسخ برای اطمینان از مناسب بودن داده‌ها و کفایت نمونه‌برداری از آماره (KMO) استفاده شد. این آماره بین صفر تا یک است؛ اما اگر مقدار آن حداقل ۰/۷۰ باشد، نشان‌دهنده کفایت داده‌ها می‌باشد و می‌توان تحلیل عاملی را انجام داد (هومن،۱۳۸۰). در این تحقیق مقدار آماره (KMO) برابر ۰/۸۷۷ به دست آمد که حاکی از کفایت داده‌ها می‌باشد.
- **همبسته بودن متغیرها:** این پیش‌فرض با استفاده از آماره بارتلت مورد بررسی قرار می‌گیرد و مقدار این آماره باید معنی‌دار باشد (هومن،۱۳۸۰). در این تحقیق مقدار آماری آزمون کرویت بارتلت (χ^2) برابر با ۳۷۷۴/۹۶۵ با سطح معنی‌داری (۰/۰۰۰) به دست آمد که کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که اجرای تحلیل عاملی بر اساس ماتریس همبستگی حاصل در گروه نمونه موردمطالعه قابل توجیه می‌باشد.
- **بار عاملی گویه‌ها:** مقادیر بار عاملی به‌عنوان یک معیار ترجیحی برای تفسیر مؤلفه‌ها استفاده می‌شود. اگر بار عاملی ۰/۴۰ و یا بیشتر باشد می‌توان آن را معنی‌دار فرض کرد. بر این اساس در بررسی مدل بیرونی تحقیق ابتدا بار عاملی سؤالات یا مؤلفه‌های کلیدی مورد بررسی قرار می‌گیرد. سپس پایایی و به دنبال آن روایی مدل بیرونی بررسی

[1] Lisrel & Amos
[2] Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO)
[3] Bartlett s Test of Sphericity

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

می‌شود. نیکویی برازش مدل در سه سطح بر اساس معیارهای مربوطه که شرح آن در ذیل آمده است، مـورد ارزیـابی قرار گرفت. معیارهای ارزیابی برازش مدل عبارت‌اند از:

پایایی شاخص: آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی (CR[1])

در این تحقیق جهت تعیین پایایی از معیار ضریب آلفای کرونباخ بر طبق نظر فارل و لارکر (۱۹۸۱) استفاده شده است. میزان قابل‌قبول برای آلفای کرونباخ بیشتر از ۰/۷ می‌باشد (اکبری، بهارستان و شائمی برزکی، ۱۳۹۲: ۸۴). لازم به ذکر است ضریب آلفای کرونباخ به‌عنوان عاملی در ارزیابی سازگاری درونی مدل مورد استفاده قرار می‌گیرد.

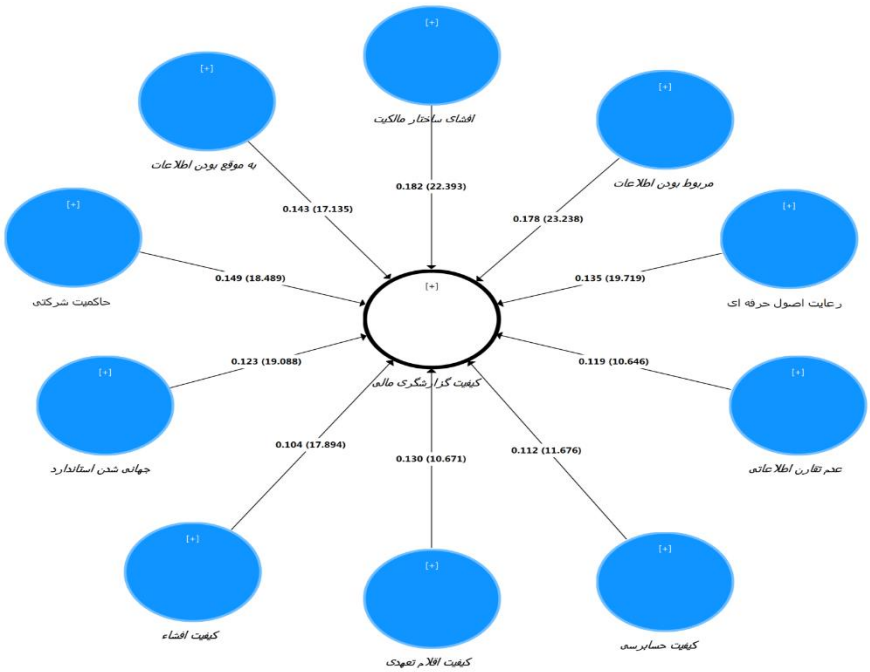
در این تحقیق جهت بررسی ضریب اطمینان ساختاری از معیار پایایی ترکیبی استفاده شده است. میزان قابل‌قبول برای این ضریب بیشتر از ۰/۷ و مقادیر کمتر از ۰/۶ نامطلوب ارزیابی می‌باشد. لازم به ذکر است ضریب قابلیت اطمینان ساختاری (پایای ترکیبی) به‌عنوان عاملی در ارزیابی سازگاری درونی مدل مورد استفاده قرار می‌گیرد.

- روایی همگرا با استفاده از شاخص میانگین واریانس استخراجی (AVE[2])، مقدار بیشتر از ۰/۴ حاکی از روایی همگرای مدل است (داوری و رضازاده، ۱۳۹۳).
- روایی واگرا، وجود رابطه، (CR >AVE) نشان‌دهنده روایی واگرا است.
- معناداری ضرایب بارهای عاملی با استفاده از مقادیر معناداری t، مقادیر بیشتر از ۱/۹۶ معنادار می‌باشند.

همچنین معیارهای ارزیابی برازش مدل ساختاری به این شرح می‌باشند:

- مقدار معناداری t، مقادیر بیشتر از ۱/۹۶ معنادار است.
- معیار R^2: این معیار نشان‌دهنده تأثیر متغیر برون‌زا بر متغیر درون‌زا است، مقادیر ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ به ترتیب به‌عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی می‌باشند.
- معیار Q^2: این معیار توسط استون و گیزز (۱۹۷۵) معرفی شد، هنسلر و همکاران (۲۰۰۹) مقدار ۰/۳۵ و بالاتر را معیار مناسب بودن قدرت پیش‌بینی مدل دانسته‌اند.

در ادامه نمودار (۲) بار عاملی و مقادیر t مؤلفه‌های مربوط به هر یک از متغیرهای مدل نهایی تحقیق را نشان می‌دهد.

نمودار (۲): مقادیر بار عاملی و (مقادیر t) مؤلفه‌های کیفیت گزارشگری مالی

[1] Composite Reliability (CR)
[2] Average Variance Extracted (AVE)

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

جدول (۴): بارهای عاملی و مقادیر آماره تی مربوط به مؤلفه‌های کیفیت گزارشگری مالی

مؤلفه‌ها	بار عاملی	آماره t
افشای ساختار مالکیت	۰/۱۸۲	۲۲/۳۹۳۹*
مربوط بودن اطلاعات	۰/۱۷۸	۲۳/۲۳۸*
حاکمیت شرکتی	۰/۱۴۹	۱۸/۴۸۹*
به‌موقع بودن اطلاعات	۰/۱۴۳	۱۷/۱۳۵*
رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای	۰/۱۳۵	۱۹/۷۱۹*
کیفیت اقلام تعهدی	۰/۱۳۰	۱۰/۶۷۱*
استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی	۰/۱۲۳	۱۹/۰۸۸*
عدم تقارن اطلاعاتی	۰/۱۱۹	۱۰/۶۴۶*
کیفیت حسابرسی	۰/۱۱۲	۱۱/۶۷۶*
کیفیت افشاء	۰/۱۰۴	۱۷/۸۹۴*

در مدل ساختاری بارهای عاملی (ضرایب مسیر) مربوط به مؤلفه‌های با بارهای عاملی با مقادیر t بالای ۱/۹۶ در سطح خطایی ۰/۰۵ درصد معنادار می‌باشند که طبق نتایج ارائه شده در جدول (۴) این مؤلفه‌ها با علامت * مشخص شده‌اند. بر این اساس چنین استنباط می‌شود که بارهای عاملی (ضرایب مسیر) مربوط به مؤلفه‌های کیفیت گزارشگری مالی معنی‌داری می‌باشند. بارهای عاملی و مقادیر t معناداری جدول (۴) نشان می‌دهد که در مدل ارائه شده از کیفیت گزارشگری مالی، مؤلفه‌های افشای ساختار مالکیت با بار عاملی ۰/۱۸۲ در جایگاه نخست، مربوط بودن اطلاعات با بار عاملی ۰/۱۷۸ در جایگاه دوم، مؤلفه حاکمیت شرکتی با بار عاملی ۰/۱۴۹ در رتبه سوم و مؤلفه به‌موقع بودن اطلاعات با بار عاملی ۰/۱۴۳ در رتبه چهارم اهمیت قرار دارند.

برازش مدل

جهت بررسی پایایی مدل بیرونی، در این تحقیق از دو معیار ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی بهره گرفته شده است. قابلیت پیش‌بینی مدل با استفاده از آزمون ناپارامتری استون گیسر ارزیابی می‌گردد. کیو ۲ میزان موفقیت این پیش‌بینی را ارزیابی می‌کند. کیو ۲ مثبت و بزرگ نشان از قابلیت بالای مدل است. در صورتی که این مقدار در مورد یک سازه درون‌زا سه مقدار ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ را کسب کند، به ترتیب نشان از پیش‌بینی ضعیف، متوسط و قوی سازه با سازه‌های برون‌زای مربوط به آن را دارد. مقادیر کیو ۲ در قالب افزونگی روایی متقاطع[1] جهت ارزیابی مدل ساختاری و اشتراک روایی متقاطع[2] جهت ارزیابی مدل سنجش ارائه می‌گردد؛ که نتایج حاصل به همراه خلاصه برازش در جدول (۵) بیان شده است.

جدول (۵): خلاصه برازش مدل مؤلفه‌های کیفیت گزارشگری مالی

مؤلفه‌ها	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی	میانگین واریانس استخراجی	ضریب اشتراکی
افشای ساختار مالکیت	۰/۷۶۸	۰/۸۶۴	۰/۶۸۰	۰/۳۵۰
مربوط بودن اطلاعات	۰/۶۹۵	۰/۸۳۱	۰/۶۲۱	۰/۲۶۰
به‌موقع بودن اطلاعات	۰/۷۱۶	۰/۸۷۶	۰/۷۷۹	۰/۳۰۳
حاکمیت شرکتی	۰/۷۳۵	۰/۸۸۲	۰/۷۹۰	۰/۳۲۵
استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی	۰/۸۴۳	۰/۹۲۷	۰/۸۶۵	۰/۴۶۰
رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای	۰/۸۱۲	۰/۹۱۴	۰/۸۴۲	۰/۴۲۱
کیفیت افشاء	۰/۷۴۹	۰/۸۸۸	۰/۷۹۹	۰/۳۴۲
کیفیت اقلام تعهدی	۰/۸۵۴	۰/۹۳۱	۰/۸۷۱	۰/۴۷۴
عدم تقارن اطلاعاتی	۰/۷۹۰	۰/۹۰۵	۰/۸۲۶	۰/۳۸۸
کیفیت حسابرسی	۰/۶۱۹	۰/۸۳۴	۰/۷۱۶	۰/۱۹۸
متوسط معیار	۰/۷۵۸	۰/۸۸۵	۰/۷۷۸	۰/۳۵۲

بر اساس نتایج ارائه شده در جدول (۵) تقریباً در تمام مؤلفه‌های کیفیت گزارشگری مالی در این تحقیق میزان آلفای کرونباخ بیشتر از ۰/۷ محاسبه شده‌اند. در نتیجه سازگاری درونی مدل ارائه شده قابل تأیید است. همچنین تمام مؤلفه‌های

[1] Redundancy
[2] Communality

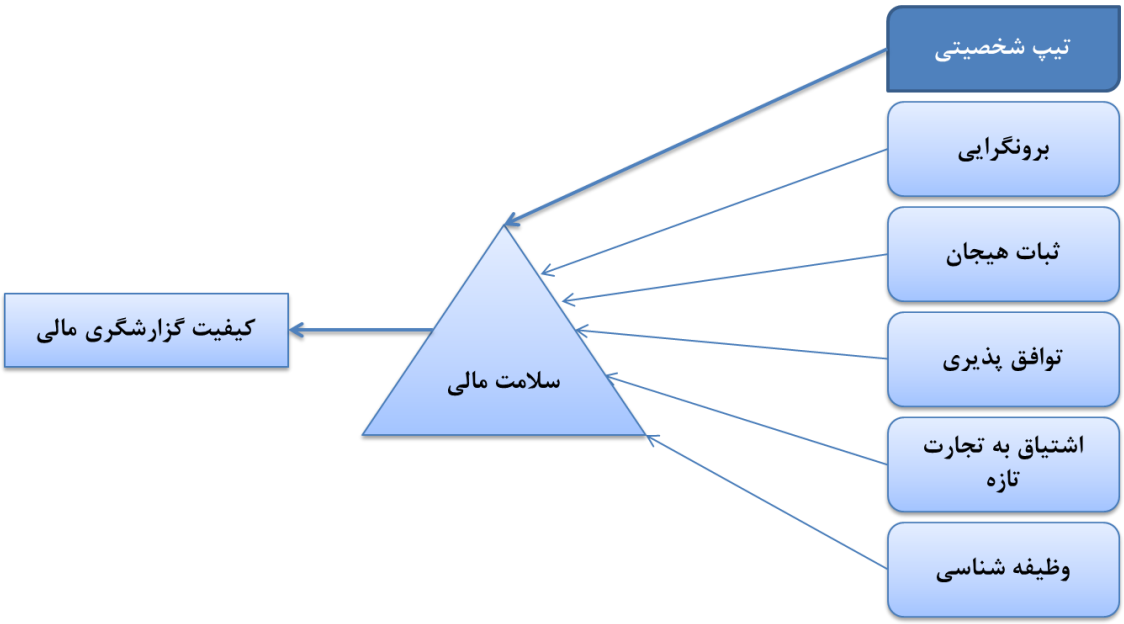
[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

کیفیت گزارشگری مالی در این تحقیق پایایی ترکیبی برای همه سازه‌ها بیشتر از ۰/۷ بوده است که حاکی از پایایی درونی مناسب مدل اندازه‌گیری است. سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ به‌عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای معیار GOF معرفی شده است (صدر، انصاری، ۱۳۹۴). همان‌طور که جدول (۵) نشان می‌دهد مقدار GOF برای مدل تحقیق، برابر با ۰/۵۴۱ می‌باشد که نشان‌دهنده برازش قوی مدل پژوهش است. بر اساس اطلاعات ارائه شده در این جدول، برازش مدل کیفیت گزارشگری مالی در سه سطح مورد ارزیابی قرار گرفت:

- ارزیابی برازش بخش مدل‌های اندازه‌گیری: بر اساس متوسط شاخص پایایی ترکیبی (۰/۸۸۵) و متوسط ضرایب آلفای کرونباخ ۰/۷۵۸ که از ۰/۷۰ بیشتر می‌باشند و با توجه به اندازهٔ متوسط واریانس استخراج شده (۰/۷۷۸) که از ۰/۵ بزرگ‌تر است، مدل از پایایی همگرا برخوردار بوده و با توجه به اینکه (CR>AVE) روایی همگرا نیز برقرار می‌باشد. بر این اساس و با توجه به مقادیر معناداری t در جدول (۴) که همگی در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار بودند، می‌توان نتیجه گرفت که مدل‌های اندازه‌گیری از برازش مناسب برخوردارند.
- ارزیابی برازش بخش ساختاری مدل: با توجه به اینکه شاخص ضریب تعیین R2 (۰/۹۶۳) از ۰/۶۷ بزرگ‌تر است و همچنین بر اساس شاخص Q^2 که مقدار متوسط آن (۰/۳۵۲) از ۰/۳۵ بزرگ‌تر بوده است، چنین استنباط می‌شود که مدل ساختاری از برازش مناسب برخوردار بوده و قدرت پیش‌بینی مدل مناسب می‌باشد.
- ارزیابی برازش کلی مدل: بر اساس معیار نیکویی برازش (GOF) مقدار محاسبه شده برای این شاخص (۰/۵۴۱) به دست آمد که از ۰/۳۵ بیشتر است، لذا چنین استنباط می‌شود که مدل کلی از برازش قابل‌قبولی برخوردار می‌باشد.

ارزیابی ضرایب مسیر مدل

پس از برازش و تأیید مؤلفه‌های کیفیت گزارشگری مالی، گام نهایی ارزیابی مدل ساختاری از طریق ارزیابی ضرایب مسیر بین متغیرهای نهفته مدل تحقیق و پاسخگویی به سؤالات تحقیق می‌باشد. مدل این تحقیق به این شرح طرح‌ریزی شده است:

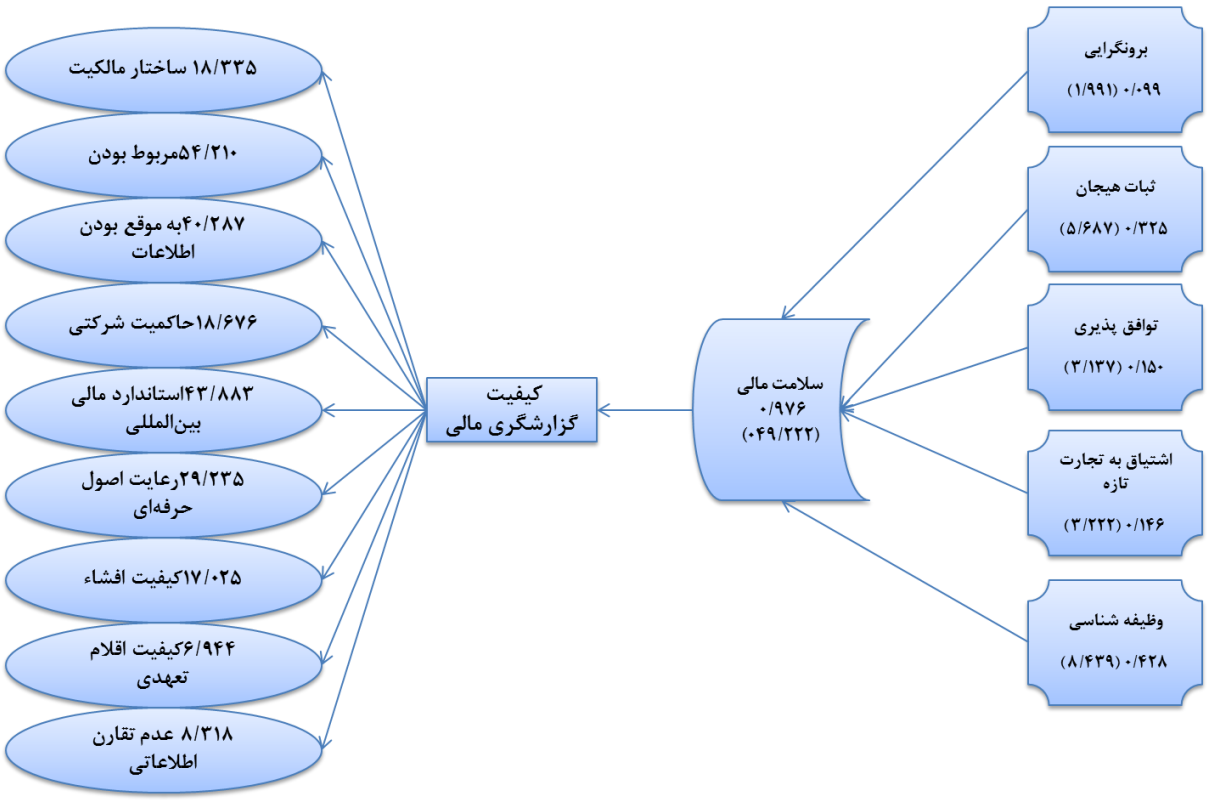
نمودار (۳): مدل کیفیت گزارشگری مالی با تأکید بر ابعاد تیپ شخصیتی مدیران و نقش میانجی سلامت مالی

ارزیابی ضرایب مسیر بین متغیرهای نهفته مدل تحقیق از طریق بررسی دو بخش سطح اطمینان آزمون و ضرایب مسیر (β) در سطح معناداری حداقل ۹۵ درصد صورت می‌گیرد. بر این اساس اگر سطح معنی‌داری آزمون از مقدار ۰/۰۵ کمتر باشد آن رابطه معنی‌دار است. ضریب مسیر نشان‌دهنده‌ی اثر مستقیم یک سازه بر روی سازه دیگر است. در صورتی که ضرایب مسیر

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

بین متغیرها بیشتر از ۰/۶ باشد بدین معنی است که تأثیر پیش‌بینی کننده متغیر پنهان نسبت به متغیر وابسته قوی می‌باشد، اگر این مقدار بین ۰/۳ تا ۰/۶ باشد، میزان تأثیر متوسط و در صورتی کمتر از ۰/۳ باشد ضعیف ارزیابی می‌شود.

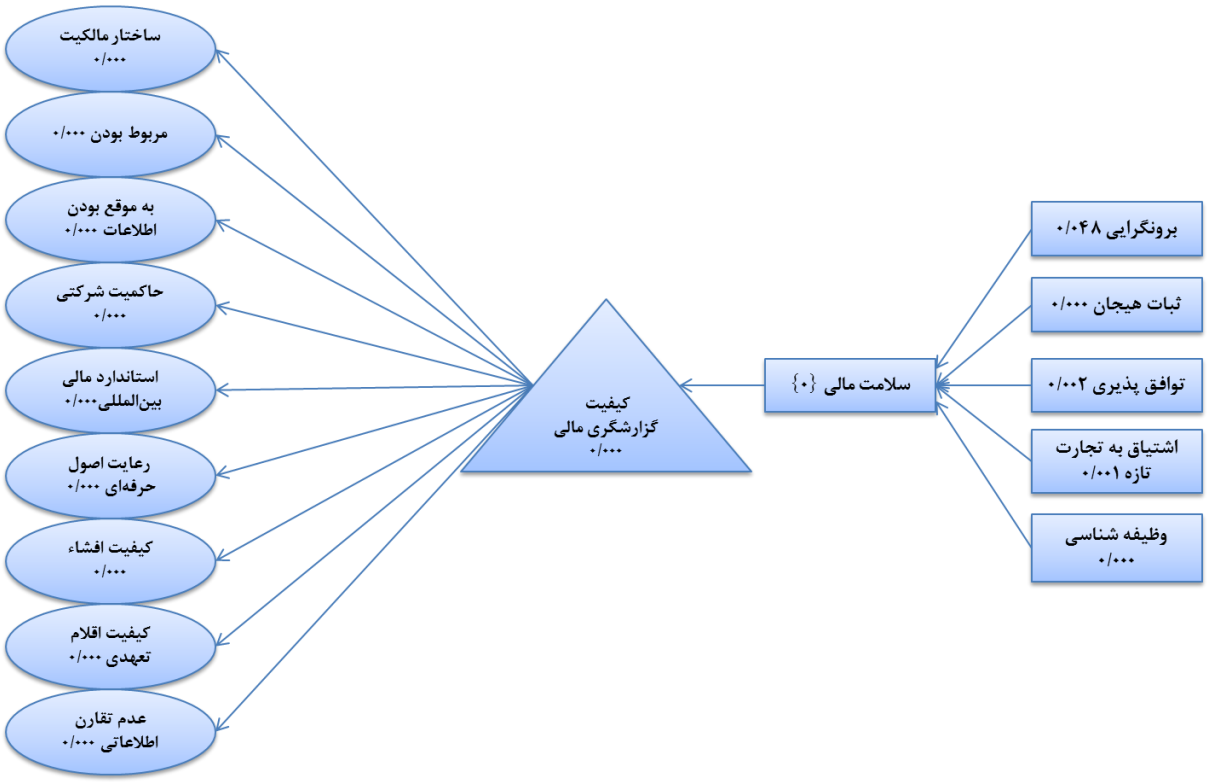
در ادامه به‌منظور بررسی رابطه بین ابعاد تیپ شخصیتی مدیران بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش میانجی سلامت مالی مدل را با در نظر گرفتن متغیر سلامت مالی به‌عنوان متغیر میانجی اجرا می‌کنیم. در ادامه نتایج آزمون مدل با در نظر گرفتن متغیر میانجی و خروجی نرم‌افزار در نمودارهای (۴) و (۵) آمده است.

نمودار (۴): ضرایب مسیر و مقادیر t بین متغیرهای پنهان مدل با در نظر گرفتن سلامت مالی به‌عنوان متغیر میانجی

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

نمودار (۵): سطح معنی‌داری رابطه بین متغیرهای پنهان مدل با در نظر گرفتن سلامت مالی به‌عنوان متغیر میانجی

نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش

با توجه به اینکه سطح معنی‌داری در رابطه بین سلامت مالی و کیفیت گزارشگری مالی (۰/۰۰۰) از مقدار خطای ۰/۰۵ کمتر است و ضریب معناداری t نیز (۲۲۲/۰۴۹) از قدر مطلق ۱/۹۶ بیشتر، سلامت مالی بر کیفیت گزارشگری مالی تأثیر معناداری دارد. همچنین ضریب مثبت مسیر ۰/۹۷۶ نیز نشان می‌دهد که سلامت مالی قادر به تأثیرگذاری بر کیفیت گزارشگری مالی به‌طور مستقیم می‌باشد. ازاین‌رو یک رابطه خطی مثبت و معناداری بین سلامت مالی و کیفیت گزارشگری مالی وجود دارد؛ به عبارت دیگر، با افزایش سلامت مالی، میزان کیفیت گزارشگری مالی نیز به‌طور معناداری افزایش می‌یابد.

با توجه به نمودار ۴، ازآنجایی‌که ارتباط بین متغیر مستقل و میانجی (مقدار سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۴۸ و کمتر از ۰/۰۵ و ضریب مسیر برابر با ۰/۰۹۹) و ارتباط بین متغیر میانجی و وابسته (مقدار سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ و ضریب مسیر برابر با ۰/۹۷۶) نیز تأیید شده‌اند می‌توان گفت که سلامت مالی رابطه بین برون‌گرایی و کیفیت گزارشگری مالی را میانجی‌گری می‌کند. ذکر این نکته ضروری است که روش مورد استفاده برای بررسی اثر میانجی متغیر سلامت مالی، روش ژائو و همکاران است که به‌صورت جزئی نیز مورد آزمون قرار گرفته است. ضمناً از روش بوت استراپ برای تعیین معناداری مسیرهای غیرمستقیم تأثیر متغیر مستقل (ابعاد تیپ شخصیتی) بر متغیر وابسته (کیفیت گزارشگری مالی) از طریق متغیر میانجی استفاده شده است. همچنین در این تحقیق از آزمون سوبل به‌عنوان مکمل استفاده شده است. در این آزمون مقدار Z از طریق رابطه (۱) به دست می‌آید:

$$Z = \frac{a \times b}{\sqrt{(b^2 \times S_a^2) + (a^2 \times S_b^2) + (S_a^2 \times S_b^2)}}$$

رابطه (۱)

و بر این اساس آماره موردنظر محاسبه می‌شود که در صورت بیشتر شدن این مقدار از ۱/۹۶ می‌توان در سطح ۹۵٪ معنادار بودن تأثیر میانجی یک متغیر را تأیید یا رد نمود.

در این فرمول a: مقدار ضریب مسیر بین متغیر مستقل و میانجی، b: مقدار ضریب مسیر بین متغیر میانجی و وابسته، S_a: خطای استاندارد مربوط به مسیر بین متغیر مستقل و میانجی، S_b: خطای استاندارد مربوط به مسیر بین میانجی و وابسته بوده

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

که مقادیر a و b از نمودار (۴) و مقادیر خطاهای استاندارد نیز از خروجی نرم‌افزار محاسبه شده‌اند. با جایگذاری مقادیر فوق در ارتباط با این سؤال در رابطه سوبل خواهیم داشت:

$$Z = \frac{0/099 \times 0/976}{\sqrt{(0/976^2 \times 0/046^2) + (0/099^2 \times 0/004^2) + (0/046^2 \times 0/004^2)}} = 2/152$$ رابطه (۲)

چون این مقدار (۲/۱۵۲) از ۱/۹۶ بیشتر است در نتیجه می‌توان گفت که آزمون سوبل نیز در سطح ۹۵٪ معنادار بودن تأثیر میانجی متغیر سلامت مالی در این رابطه را تأیید کرده است. ازاین‌رو می‌توان بیان کرد که برون‌گرایی بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش سلامت مالی تأثیرگذار است.

با توجه به نمودار (۴) ازآنجایی‌که ارتباط بین متغیر مستقل و میانجی (مقدار سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ و ضریب مسیر برابر با ۰/۳۲۵) و ارتباط بین متغیر میانجی و وابسته (مقدار سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ و ضریب مسیر برابر با ۰/۹۷۶) نیز تأیید شده‌اند می‌توان گفت که سلامت مالی رابطه بین ثبات هیجان و کیفیت گزارشگری مالی را میانجی‌گری می‌کند. همچنین در این تحقیق از آزمون سوبل به‌عنوان مکمل استفاده شد که مقدار Z با توجه با جایگذاری مقادیر در ارتباط با این سؤال در رابطه سوبل خواهیم داشت:

$$Z = \frac{0/325 \times 0/976}{\sqrt{(0/976^2 \times 0/060^2) + (0/325^2 \times 0/004^2) + (0/060^2 \times 0/004^2)}} = 5/415$$ رابطه (۳)

چون این مقدار (۵/۴۱۵) از ۱/۹۶ بیشتر است در نتیجه می‌توان گفت که آزمون سوبل در سطح ۹۵٪ معنادار بودن تأثیر میانجی متغیر سلامت مالی در این رابطه را تأیید کرده است. ازاین‌رو می‌توان بیان کرد که ثبات هیجان بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش سلامت مالی تأثیرگذار است.

با توجه به نمودار (۴) ازآنجایی‌که ارتباط بین متغیر مستقل و میانجی (مقدار سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ و ضریب مسیر برابر با ۰/۱۵۰) و ارتباط بین متغیر میانجی و وابسته (مقدار سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ و ضریب مسیر برابر با ۰/۹۷۶) نیز تأیید شده‌اند می‌توان گفت که سلامت مالی رابطه بین توافق پذیری و کیفیت گزارشگری مالی را میانجی‌گری می‌کند. همچنین در این تحقیق از آزمون سوبل به‌عنوان مکمل استفاده شد که مقدار Z با توجه با جایگذاری مقادیر در ارتباط با این سؤال در رابطه سوبل خواهیم داشت:

$$Z = \frac{0/150 \times 0/976}{\sqrt{(0/976^2 \times 0/050^2) + (0/150^2 \times 0/004^2) + (0/050^2 \times 0/004^2)}} = 2/999$$ رابطه (۴)

چون این مقدار (۲/۹۹۹) از ۱/۹۶ بیشتر است در نتیجه می‌توان گفت که آزمون سوبل در سطح ۹۵٪ معنادار بودن تأثیر میانجی متغیر سلامت مالی در این رابطه را تأیید کرده است. ازاین‌رو می‌توان بیان کرد که توافق پذیری بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش سلامت مالی تأثیرگذار است.

با توجه به نمودار (۴) ازآنجایی‌که ارتباط بین متغیر مستقل و میانجی (مقدار سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ و ضریب مسیر برابر با ۰/۱۴۶) و ارتباط بین متغیر میانجی و وابسته (مقدار سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ و ضریب مسیر برابر با ۰/۹۷۶) نیز تأیید شده‌اند می‌توان گفت که سلامت مالی رابطه بین اشتیاق به تجارت تازه و کیفیت گزارشگری مالی را میانجی‌گری می‌کند. همچنین در این تحقیق از آزمون سوبل به‌عنوان مکمل استفاده شد که مقدار Z با توجه با جایگذاری مقادیر در ارتباط با این سؤال در رابطه سوبل خواهیم داشت:

$$Z = \frac{0/146 \times 0/976}{\sqrt{(0/976^2 \times 0/049^2) + (0/146^2 \times 0/004^2) + (0/046^2 \times 0/004^2)}} = 2/979$$ رابطه (۵)

چون این مقدار (۲/۹۷۹) از ۱/۹۶ بیشتر است در نتیجه می‌توان گفت که آزمون سوبل در سطح ۹۵٪ معنادار بودن تأثیر میانجی متغیر سلامت مالی در این رابطه را تأیید کرده است. ازاین‌رو می‌توان بیان کرد که اشتیاق به تجارت تازه بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش سلامت مالی تأثیرگذار است.

با توجه به نمودار (۴) ازآنجایی‌که ارتباط بین متغیر مستقل و میانجی (مقدار سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ و ضریب مسیر برابر با ۰/۴۲۸) و ارتباط بین متغیر میانجی و وابسته (مقدار سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ و ضریب مسیر برابر با ۰/۹۷۶) نیز تأیید شده‌اند می‌توان گفت که سلامت مالی رابطه بین وظیفه‌شناسی و کیفیت گزارشگری

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

مالی را میانجی‌گری می‌کند. همچنین در این تحقیق از آزمون سوبل به‌عنوان مکمل استفاده شد که مقدار Z با توجه با جایگذاری مقادیر در ارتباط با این سؤال در رابطه سوبل خواهیم داشت:

رابطه (۶)
$$Z = \frac{0/428 \times 0/976}{\sqrt{(0/976^2 \times 0/062^2) + (0/428^2 \times 0/004^2) + (0/062^2 \times 0/004^2)}} = 6/900$$

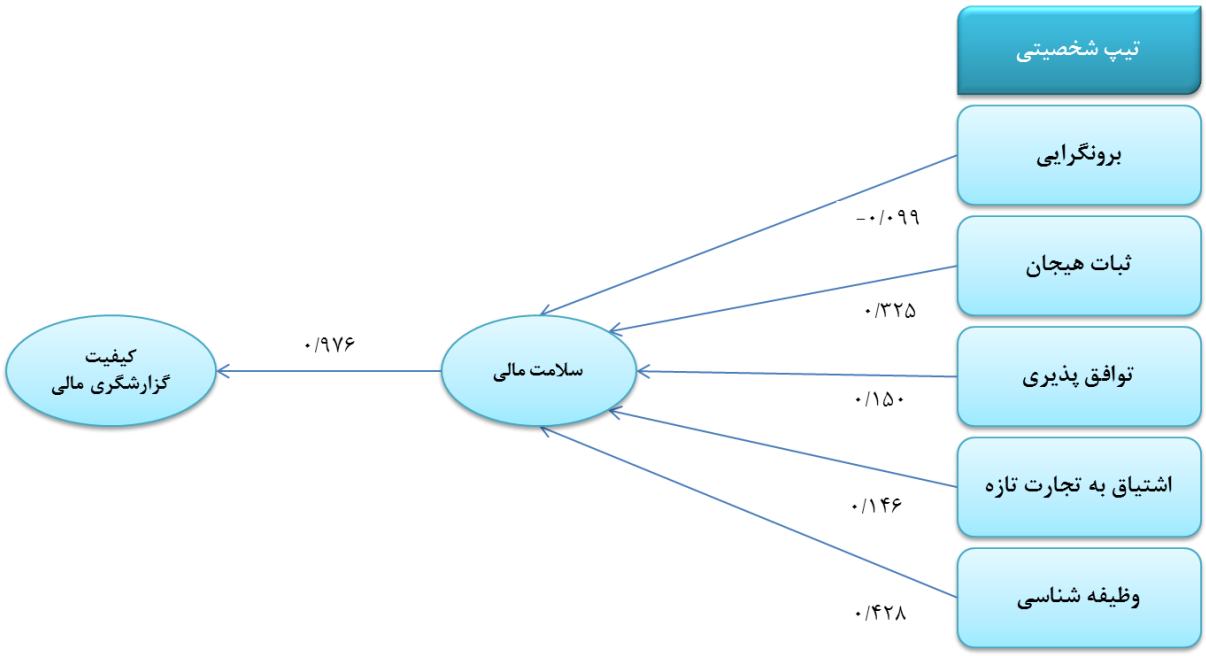
چون این مقدار (۶/۹۰۰) از ۱/۹۶ بیشتر است در نتیجه می‌توان گفت که آزمون سوبل در سطح ۹۵٪ معنادار بودن تأثیر میانجی متغیر سلامت مالی در این رابطه را تأیید کرده است. ازاین‌رو می‌توان بیان کرد که وظیفه‌شناسی بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش سلامت مالی تأثیرگذار است.

اکنون به‌طور خلاصه در قالب جدول (۶) به نتایج این فرضیه‌ها اشاره شده **است:**

جدول (۶): خلاصه نتایج روابط مدل نهایی تحقیق در سطح اطمینان ۹۵ درصد

روابط	ضریب	سطح معنی‌داری	شدت اثر	نتیجه
برونگرایی ← سلامت مالی ← کیفیت گزارشگری مالی	-۰/۰۹۹	۰/۰۴۸	۲/۱۵۲	قبول
ثبات هیجان ← سلامت مالی ← کیفیت گزارشگری مالی	۰/۳۲۵	۰/۰۰۰	۵/۴۱۵	قبول
توافق پذیری ← سلامت مالی ← کیفیت گزارشگری مالی	۰/۱۵۰	۰/۰۰۲	۲/۹۹۹	قبول
اشتیاق به تجارت تازه ← سلامت مالی ← کیفیت گزارشگری مالی	۰/۱۴۶	۰/۰۰۱	۲/۹۷۹	قبول
مسئولیت‌پذیری ← سلامت مالی ← کیفیت گزارشگری مالی	۰/۴۲۸	۰/۰۰۰	۶/۹۰۰	قبول

مدل نهایی تحقیق در نمودار (۶) آمده است.

نمودار (۶): مدل نهایی تحقیق

با توجه به مدل نهایی ارائه شده در نمودار (۶) مشخص گردید که بین مؤلفه‌های ابعاد تیپ شخصیتی با توجه به نقش میانجی سلامت مالی بر کیفیت گزارشگری مالی اثرات معناداری وجود دارد. بدین ترتیب که برون‌گرایی با ضریب (-۰/۰۹۹) و مقدار سطح معنی‌داری (۰/۰۴۸) که کمتر از ۰/۰۵ و همچنین شدت اثر (۲/۱۵۲) با توجه به متغیر سلامت مالی به‌عنوان متغیر میانجی رابطه معنادار و منفی باکیفیت گزارشگری مالی داشته است. همچنین پایداری عاطفی با ضریب (۰/۳۲۵) و مقدار سطح معنی‌داری (۰/۰۰۰) که کمتر از ۰/۰۵ و همچنین شدت اثر (۵/۴۱۵) با توجه به متغیر سلامت مالی به‌عنوان متغیر میانجی رابطه معنادار و مثبتی باکیفیت گزارشگری مالی داشته است. توافق پذیری با ضریب (۰/۱۵۰) و سطح معنی‌داری (۰/۰۰۰) که کمتر از ۰/۰۵ و همچنین شدت اثر (۲/۹۹۹) با توجه به متغیر سلامت مالی به‌عنوان متغیر میانجی رابطه معنادار و مثبتی باکیفیت گزارشگری مالی داشته است. اشتیاق به تجارت تازه یکی دیگر از ابعاد شخصیتی مدیران با ضریب (۰/۱۴۶) و سطح

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]
[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

معنی‌داری ۰/۰۰۰ و شدت اثر ۲/۹۷۹ با توجه به متغیر میانجی سلامت مالی، رابطه معنادار و مثبتی باکیفیت گزارشگری مالی داشته است. ضمناً بعد مسئولیت‌پذیری نیز با ضریب (۰/۴۲۸) و سطح معنی‌داری ۰/۰۰۰ و شدت اثر ۶/۹ با توجه به نقش میانجی سلامت مالی، بیشترین تأثیرگذاری و بالاترین توان تبیین‌کنندگی را بر کیفیت گزارشگری مالی داشته است.

بحث و نتیجه‌گیری

ذکر این نکته حائز اهمیت است که پرسشنامه استاندارد نئو که برای متغیر تیپ شخصیتی مورد استفاده قرارگرفته، توانایی اندازه‌گیری ابعاد تیپ شخصیتی را دارد نه خود تیپ شخصیتی و ازاین‌رو امکان پاسخگویی به سؤال اصلی وجود ندارد، بلکه باید به ۵ سؤال فرعی که تبیین‌کننده ابعاد تیپ شخصیتی است، پاسخ گفت.

با توجه سطح معنی‌داری به‌دست‌آمده بین متغیر برونگرایی و سلامت مالی (۰/۰۴۸) و متغیر سلامت مالی باکیفیت گزارشگری مالی (۰/۰۰۰) که هر دو از ۰/۰۵ کمتر است، پاسخ سؤال فرعی اول مثبت خواهد بود. به این معنی که سلامت مالی توان میانجی‌گری بین برون‌گرایی شخصیت باکیفیت گزارشگری مالی را دارد؛ که به این معناست که در شرایط ثبات مالی، تداوم فعالیت و پایین بودن نسبت بدهی که همگی نشان از سلامت مالی واحد تجاری دارد، مدیران برونگرا قادرند با سوءاستفاده از حاشیه امنیت به وقوع پیوسته، گرایش بیشتری به سمت گزارشگری مالی جانبدارانه داشته باشند. از طرفی دیگر با توجه به ضریب منفی (۰/۰۹۹-) موجود در مدل هرچقدر تعامل مدیران با محیط پیرامونی خود بیشتر و سعی در اثبات قابلیت‌های خود داشته باشند، کیفیت گزارشگری مالی کاهش خواهد یافت. بالا بودن اعتمادبه‌نفس و روحیه شاداب نشان از برونگرایی دارد که نقطه مقابل انزوای درونی یا درون‌گرایی است که می‌تواند مدیران را از ارائه گزارشگری مالی مطلوب منع نماید. مدیران برونگرا که انسان‌هایی مخاطره‌جو، سلطه‌جو و کمال طلب می‌باشند، تمایل بیشتری به ارائه گزارشگری متهورانه دارند و ازاین‌رو کیفیت گزارشگری مالی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهند. هرچقدر بعد برونگرایی شخصیت مدیران بیشتر باشد، کیفیت گزارشگری مالی کمتر می‌شود؛ به بیان بهتر، درون‌گرایی شخصیت مدیران که محافظه‌کاری را توصیه می‌کند، باکیفیت گزارشگری مالی همسو و دارای رابطه‌ای مثبت است. به‌نوعی انزوای درونی و ترس از ارائه غیرمنصفانه گزارش‌های مالی، تهدیدی برای مدیران بوده که اقدام به ارائه صادقانه گزارشگری مالی نمایند و ازاین‌رو کیفیت بخشی به گزارش‌های مالی را در پی خواهد داشت. در ضمن شدت اثر تأثیرگذاری برون‌گرایی بر کیفیت گزارشگری مالی ۲/۱۵۲ است که در میان ۵ بعد شخصیتی نئو کمترین آثار تبیین را روی متغیر ملاک به همراه دارد و می‌توان اذعان داشت که تمرکز روی سایر ابعاد شخصیتی دستاورد مطلوب‌تری جهت ارتقای کیفیت گزارشگری مالی را به همراه خواهد داشت.

با توجه سطح معنی‌داری به‌دست‌آمده بین متغیر ثبات هیجان و سلامت مالی (۰/۰۰۰) و متغیر سلامت مالی باکیفیت گزارشگری مالی (۰/۰۰۰) که هر دو از ۰/۰۵ کمتر است، پاسخ سؤال فرعی دوم مثبت خواهد بود. به این معنی که سلامت مالی توان میانجی‌گری بین ثبات هیجان شخصیت باکیفیت گزارشگری مالی را دارد، حکایت از این موضوع دارد که در شرایطی که مدیران توانایی کنترل خشم و هیجانات خود را دارند، امکان ارائه گزارشگری مالی منصفانه و در چارچوب استانداردهای حسابداری بیش از پیش وجود خواهد داشت، به‌طوری‌که مدیران در یک شرایط محتاطانه که نشانگر فائق آمدن بر غلیان‌ها و اضطراب‌ها را دارد، گرایش بیشتری به سمت گزارشگری مالی مطلوب برای وی فراهم خواهد شد. از طرفی با توجه به ضریب (۰/۳۲۵) موجود در مدل درمی‌یابیم که بعد ثبات هیجانی قادر به تأثیرگذاری بر کیفیت گزارشگری مالی است. مدیرانی که دارای ویژگی ثبات هیجانی هستند، توانایی کنترل هیجانات درونی و بیرونی را دارند و معمولاً افرادی آرام، راحت (ریلکس) بوده و اخلاق یکنواختی دارند؛ به‌نوعی دمدمی مزاج نیستند. ثبات شخصیت یکی از ویژگی‌های بارز این دسته از مدیران است؛ به همین منظور انتظار رفتار و عکس‌العمل‌های غیر منتظره از آنان تقریباً بعید است. ضریب مثبت ثبات هیجانی در مدل به این معنی است که هرچقدر ثبات هیجانی مدیران در مواجهه با مخاطرات محیطی بیشتر باشد، کیفیت گزارشگری مالی نیز افزایش خواهد یافت و از طرفی با توجه به ضریب ۰/۹۷۶ سلامت مالی نیز قدرت تبیین‌کنندگی کیفیت گزارشگری مالی را دارد. به این معنا که توانایی واحد تجاری در ایفای تعهدات و انجام برنامه‌ها که شاخصه تداوم فعالیت است، امید بخشی را در مدیران به ارمغان آورده و انتظار گزارشگری مالی باکیفیت نیز می‌رود.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

با توجه سطح معنی‌داری به‌دست‌آمده بین متغیر توافق پذیری و سلامت مالی (۰/۰۰۰) و متغیر سلامت مالی باکیفیت گزارشگری مالی (۰/۰۰۰) که هر دو از ۰/۰۵ کمتر است، پاسخ سؤال فرعی سوم مثبت خواهد بود. همچنین با توجه به ضریب (۰/۱۵۰) موجود در مدل دریافته می‌شود که با افزایش میزان توافق پذیری مدیران با محیط پیرامونی، کیفیت گزارشگری مالی افزایش خواهد یافت. به‌طوری‌که مدیران توافق طلب، انسان‌هایی نوع‌دوست و مهر طلب می‌باشند. از طرفی خوشایندی را جایگزین ستیزه‌جویی در تعامل با دیگران نموده‌اند و تمایل به صداقت در اعمال و رفتار خود دارند. ازاین‌رو بدیهی است که گزارشگری مالی را متأثر از رفتار خود نموده و با ارائه‌ای مطلوب، سعی در کیفیت بخشیدن به آن دارند. ضمن اینکه روحیه توافق پذیری و تطبیق احوالات خود با واکنش‌های پیرامونی تنها در سایه سلامت مالی که امنیت به جا مانده از نسبت‌های مالی مطلوب است، اجازه ارائه گزارشگری مطلوب را به مدیران خواهد داد تا ضمن گزارش واقعیات اقتصادی، یکنواختی بیشتری جهت مقایسه گزارش‌های مالی با گزارش‌های سایر رقبا فراهم آید و ازاین‌رو سلامت مالی نقش میانجی را برای دو متغیر توافق پذیری و کیفیت گزارشگری مالی ایفا خواهد کرد.

با توجه سطح معنی‌داری به‌دست‌آمده بین متغیر اشتیاق به تجارت تازه و سلامت مالی (۰/۰۰۰) و متغیر سلامت مالی باکیفیت گزارشگری مالی (۰/۰۰۰) که هر دو از ۰/۰۵ کمتر است، پاسخ سؤال فرعی چهارم مثبت خواهد بود. ضریب مثبت (۰/۱۴۶) موجود در مدل نهایی گویای ارتباط مستقیم بین بعد اشتیاق به تجارت تازه باکیفیت گزارشگری مالی دارد و مبین این است که مدیران تنوع‌طلب از هر ایده و دانش و تجربه جدیدی استقبال نموده و در مقابل مدیران پرده‌پوش که هیچ اشتیاقی به تغییر ندارند، با نگرش‌ها و استدلال‌های متعصبانه، سپری برای ارائه مطلوب گزارشگری مالی هستند. مدیرانی که با بی‌پروایی از تغییرات جدید استقبال می‌کنند، قطعاً و یقیناً با پشتوانه سلامت مالی موجود در درون واحد خود، از مسیر گزارشگری مطلوب انحرافی نخواهند داشت و در جهت ارائه عاری از هرگونه تعصب خاصی، گام بر خواهند داشت و این امر لزوماً نقش میانجی سلامت مالی را تبیین خواهد کرد.

با توجه سطح معنی‌داری به‌دست‌آمده بین متغیر وظیفه‌شناسی و سلامت مالی (۰.۰۰۰) و متغیر سلامت مالی باکیفیت گزارشگری مالی (۰/۰۰۰) که هر دو از ۰/۰۵ کمتر است، پاسخ سؤال فرعی پنجم مثبت خواهد بود. ضریب مثبت (۰/۴۲۸) موجود در مدل نهایی مبین رابطه مستقیم بین بعد وظیفه‌شناسی باکیفیت گزارشگری مالی دارد. همچنین شدت تأثیر (۶/۹) این بعد از سایر ابعاد شخصیتی مدیران بیشتر بوده و نشان از اهمیت فزاینده آن دارد. مدیران وظیفه‌شناس، مصمم، با اراده و قابل اعتمادند و از هیچ کوششی در رسیدن به اهداف فروگذاری نمی‌کنند. ذکر این نکته ضروری است که وظیفه‌شناسی، پاسخگویی را نیز در پی خواهد داشت و مدیران وظیفه‌شناس درصدد ارائه گزارشگری مالی برای پاسخگویی بیشتر به ذینفعان هستند و هرچقدر حس وظیفه‌شناسی بیشتر، کیفیت گزارشگری مالی نیز به‌تبع آن بیشتر خواهد شد. مدیرانی که با ایفای نقش مسئولیت اجتماعی خود به‌عنوان یکی از بازیگران عرصه تجارت، سعی در جلب اعتماد عمومی نزد همه ذینفعان دارند، با وجود سلامت مالی برآمده از سیستم گزارشگری، ارائه منصفانه را بر ارائه‌ای توأم با تحریفات با اهمیت و خلاف واقع ترجیح داده و از این‌سو، با کسب رضایتمندی، نقش شهروندی خود را به بهترین شکل ایفا خواهد نمود؛ که این امر از نقش میانجی سلامت مالی پرده‌برداری خواهد کرد.

پیشنهادات

به پژوهشگران علاقه‌مند توصیه می‌گردد جهت بسط الگوی کیفیت گزارشگری مالی، آثار متغیرهایی همچون فرهنگ سازمانی، تعهد سازمانی و جهان‌بینی مدیران را نیز بر کیفیت گزارشگری مالی، آزمون نمایند تا مؤلفه‌های تأثیرگذار شناسایی و محتوای اطلاعاتی تقویت گردند و لذا تصمیم‌گیری که مهم‌ترین هدف گزارشگری مالی است، در مسیر بهبود قرار خواهد گرفت.

محدودیت‌های پژوهش

مهم‌ترین محدودیت پژوهش حاضر، دسترسی سخت به مدیران مالی شرکت‌های بورسی و امتناع تعداد کثیری از آنها در ارائه صادقانه و تکمیل پرسشنامه‌های مربوطه بوده است که البته با توضیحات متقن و مستدل محققین، اقدام به پاسخگویی منصفانه سؤالات نمودند.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

منابع

آزاد پور، محمد؛ و حیدر محمدزاده سالطه. (۱۳۹۶). تأثیر عوامل مربوط به هزینه‌های محرمانه بر کیفیت گزارشگری مالی با تأکید بر اجتناب مالیاتی. **پژوهشنامه مالیات** ۲۵(۳۵): ۲۰۱-۱۸۰.

امیر آزاد، میر حافظ؛ رسول برادران حسن‌زاده؛ احمد محمدی و هوشنگ تقی زاده. (۱۳۹۷). مدل جامع عوامل مؤثر بر کیفیت گزارشگری مالی در ایران به روش نظریه‌پردازی زمینه بنیان. **فصلنامه پژوهش‌های حسابداری مالی** ۴: ۴۲-۲۱.

بولو، قاسم. (۱۳۸۶). **هزینه حقوق صاحبان سهام و ویژگی‌های سود**. رساله دکتری رشته حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبایی.

پور زمانی، زهرا؛ مختار میرزایی و فرزانه حیدرپور. (۱۴۰۱). تأثیر هویت اجتماعی، ارزش‌های اخلاقی و ایدئولوژی‌های اخلاقی بر کیفیت صورت‌های مالی. **فصلنامه حسابداری مالی** ۱۴(۵۴): ۱۵-۱.

پور زمانی، زهرا؛ و احمد اکبری. (۱۳۹۹). تأثیر ساختار شرکت‌ها بر رابطه بین حسابرسی زیست‌محیطی و کیفیت گزارشگری مالی. **تحقیقات حسابداری و حسابرسی** ۴۶: ۴۲-۲۱.

پورعلی، محمدرضا. (۱۳۹۲). ارائه مدل سنجش و ارزیابی سلامت مالی در شرایط محیطی ایران. **فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه‌گذاری** ۲(۵): ۲۰۶-۱۷۹.

پورعلی، محمدرضا؛ و علی‌اکبر رجبی. (۱۳۹۹). مروری نظری بر نقش مسئولیت اجتماعی شرکت (اخلاق فرا سازمانی) در پیش‌بینی سود توسط سرمایه‌گذاران. **فصلنامه مطالعات حسابداری و حسابرسی** ۹(۳۴): ۵۰-۳۶.

پیوندی، سعیده. (۱۴۰۱). ویژگی‌های شرکت و گزارشگری مالی جسورانه. **بررسی‌های حسابداری و حسابرسی** ۲۹(۲): ۲۶۳-۲۴۲.

تیموری، زهرا؛ سید عباس هاشمی و هادی امیری. (۱۴۰۰). اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر قیمت‌گذاری کیفیت اطلاعات حسابداری در بازار سرمایه ایران با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی. **فصلنامه حسابداری مالی** ۱۲(۴۷): ۱۶۱-۱۳۲.

حاجیها، زهره؛ معصومه نعمت نژاد و علی کیائی. (۱۴۰۰). بررسی تأثیر ریسک تداوم فعالیت و روابط سیاسی بر روابط بین کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. **دانش حسابرسی** ۲۱(۸۴).

خوشبخت، اسماعیل؛ امیرحسین تائبی نقندری و حدیث زینلی. (۱۴۰۱). دین‌داری، اخلاق حرفه‌ای حسابداران و تقلب‌های گزارشگری مالی. **پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی** ۱۴(۵۳): ۲۵۳-۲۲۳.

دستگیر، محمد؛ علی نادری و فرزاد کریمی. (۱۴۰۰). تأثیر چرخه عمر و اختیار توسعه بر نقش تعدیل‌کننده کیفیت گزارشگری مالی در بهبود تأثیر محدودکننده سیاست تقسیم سود. **پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی** ۱۳(۵۰): ۸۲-۵۵.

صدیقی پور، سید علی؛ و اله کرم صالحی. (۱۴۰۱). الگوی پارادایمی عوامل مؤثر بر کیفیت گزارشگری مالی در شرکت پالایش گاز بید بلند. **فصلنامه تحلیل بازار سرمایه** ۲(۱):۱۰۱-۷۵.

صفرزاده، محمدحسین؛ رسول اسکندری و ابراهیم جعفری منش. (۱۳۹۹). طراحی و تبیین الگوی ثبات نظام بانکی بر اساس کیفیت گزارشگری مالی. **فصلنامه علمی مدیریت دارایی و تأمین مالی** ۸(۳): ۵۲-۲۵.

کردستانی، غلامرضا؛ و رحیمی، مصطفی. (۱۳۹۰). بررسی عوامل تعیین‌کننده سطح کیفیت گزارشگری مالی و اثرات اقتصادی آن در بازار سرمایه. پژوهش‌های تجربی حسابداری مالی، ۱(۱):۹۱-۶۷.

موسوی گوکی، سید علی؛ علی غنایی؛ محمدعلی باقرپور و مهدی صالحی. (۱۴۰۰). تیپ شخصیتی و تردید حرفه‌ای: آیا واقعاً حسابرسان مستقل رفتار می‌کنند؟ **دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری** ۶(۱۲): ۱۶۵-۱۲۶.

میرزایی، مختار؛ زهرا پورزمانی و فرزانه حیدرپور. (۱۴۰۱). تأثیر هویت اجتماعی، ارزش‌های اخلاقی و ایدئولوژی‌های اخلاقی بر کیفیت صورت‌های مالی. **فصلنامه حسابداری مالی** ۱۴(۵۴): ۱۴۰۷-۱۴۰۱.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

نعمتی، رقیه. (۱۳۹۶). **بررسی تأثیر کنترل استراتژیک بر کیفیت گزارشگری مالی و سلامت مالی مطالعه موردی شعب بانک ملت استان آذربایجان غربی**. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده اقتصاد و مدیریت، دانشگاه ارومیه.

نوروش، محمد. (۱۳۷۷). بررسی رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و تعداد حسابداران آموزش‌دیده در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. **نشریه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی** (۲۴): ۳۳-۸.

نوری فرد، یداله؛ فریدون رهنمای رودپشتی؛ احمد یعقوب نژاد و احمد گودرزی. (۱۳۹۵). ارزیابی تأثیر افشای رویه‌های حسابداری انتقادی بر معیارهای ارزیابی عملکرد و کیفیت گزارشگری مالی. **پژوهش‌های حسابداری مالی** (۲): ۹۲-۷۳.

هاشمی، سید عباس؛ زهرا تیموری و هادی امیری. (۱۴۰۰). تدوین مدل کیفی عوامل اثرگذار بر قیمت‌گذاری کیفیت اطلاعات حسابداری در ایران. **بررسی‌های حسابداری و حسابرسی** ۲۸(۳): ۴۵۹-۴۳۵.

Allport, G., & H. Odbert. (1936). Trait- names: A Psych-lexical Study. **Psychological Monographs** 47 (47): 1-171.

Ameer, A., F. Naz, B. Gul Taj & I. Ameer. (2022). The impact of manager's personality traits on project success through affective professional commitment: the moderating role of organizational project management maturity system. **Journal of Facilities Management** 20(2): 284-305. https://doi.org/10.1108/JFM-02-2021-0020.

Cai, J., & G. Shi. (2020). Do Religious Norms Influence Corporate Debt Financing? **Journal of Business Ethics** 157: 159-182.

Carl Madawa, S., & O. Emma Ikechukwu. (2020). Terminates of Financial Reporting Quality in Quoted Manufacturing Firms: Nigerian Evidence. **Trendy Ekonomiky a Management; Brno** 14(36): 59-72. DOI: 10.13164/ trends. 2020. 36.59.

Dias, A., L.L. Rodrigues, R. Craig & M.E. Neves, (2019). Corporate Social responsibility disclosure in small and medium-sized entities and large companies. **Social Responsibility Journal** 15(2): 137-154.

Fiske, D. (1949). Consistency of the Factorial Structures of Personality ratings from different sources. **Journal of Abnormal and Social Psychology** 44(44): 329-344.

Francis, J., P. Olsson & K. Schipper. (2006). Earnings Quality. **Foundation and Trends in Accounting** 4(1): 259-340.

Javaid, M., A.A.M. Jaaron & N.H.B. Abdullah. (2022). Relationship between Big Five personality traits and knowledge sharing behaviour: moderating role of Islamic work ethics. **Cross Cultural & Strategic Managemen**t, 29(4): 798-823. https://doi.org/10.1108/CCSM-01-2021-0015.

Kaawaase, T.K., C. Nairuba, B. Akankunda & J. Bananuka. (2021). Corporate governance, internal audit quality and financial reporting quality of financial institutions. **Asian Journal of Accounting Research** Insight/2443 – 4175. htm.

Khoufi, N. (2020). Accounting Information Quality and Investment Decisions in the Emerging Markets. **Frontiers in Management and Business** 1(1): 16-23.

Kritsonis, A. (2005). Assessing a firms future Financial health. **International Js, E.ournal of Scholarly Academic Intellectual Diversity, California State University** 8(1).

Lampropoulos, G., T. Anastasiadis, K. Siakas & E. Siaka. (2022). The impact of Personality traits on Social Media use and engagement: An overview. **International Journal on Social and Education Sciences (IJonSES)** 4(1): 34-51.https://doi. Org/ 10.46328/ ijonses.264.

Lu, W., Z. Wang, Y. Liu & H. Zhang. (2014). Resilience as a mediator between extraversion, Neuroticism and happiness, PA and NA. **Personality and Individual Differences** 63: 128-133.

Olanisebe, M., O. Oyindamola & L. Adeyemo. (2018). The Modelling Effects of Independence Auditors on Financial Reporting Quality of the Listed (Dmbs) In Nigeria. **Asian Journal of Multidisciplinary Studies** 6(4): 1-15.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]

Robinson, S.N., J.C. Robertson & M.B. Curtis. (2012). The Effects of Contextual and Wrongdoing Attributes on Organizational Employees Whistleblowing Intentions Following Fraud. **Journal of Business Ethics** 106: 213-227.

Taki, A., & A. Soroushyar. (2023). The moderating role of financial managers' honesty-humility on aggressive financial reporting: evidence from Iran. **International Journal of Ethics and Systems** Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. https://doi.org/10.1108/IJOES-07-2022-0154

Talebi Anzab, S., M. Mehrabanpour, H. Jahangirnia & B. Bani Mahd. (2022). Explaining the effect of psychology in the form behavioral economics on social responsibility reporting of companies listed on the Tehran Stock Exchange. **Financial Economics** (16).

Talebnia, G.H., M. Salehi & S. Jabbarzade Kangarluei. (2011). A Study of the Impact of Collapse on Financial Reporting Quality of Listed Companies, Some Iranian Evidence. **African Journal of Business Management** 5(10): 3858-3865

Tambingon, H., W. Yadiati & C. Kewo. (2018). Determinant Factors Influencing the Quality of Financial Reporting Local Government in Indonesia. **International Journal of Economics and Financial Issues** 8(2): 262-268.

Timbate, L., & C. Park. (2018). CSR Performance, Financial Reporting and Investors Perception on Financial Reporting. **Sustainability** 10(2): 522.

Tingting, L., L. Yu, U. Barkat, W. Zuobao & C. Lixin. (2021). The dark side of transparency in developing Countries: The Link between financial reporting practices and corruption. **Journal of Corporate Finance** 66(23): 1-23.

Xing, X., & S.H. Yan. (2019). Accounting information quality and systematic risk. **Review of Quantitative Finance and Accounting** 52(1): 85-103.

Ye, K., Y. Cheng & J. Gao. (2014). How individual auditor characteristics impact the Likelihood of audit Foilure: Evidence from china. **Advances in Accounting** 30(30): 394-401.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-24]

[DOR: 20.1001.1.23452617.1402.15.57.3.8]